

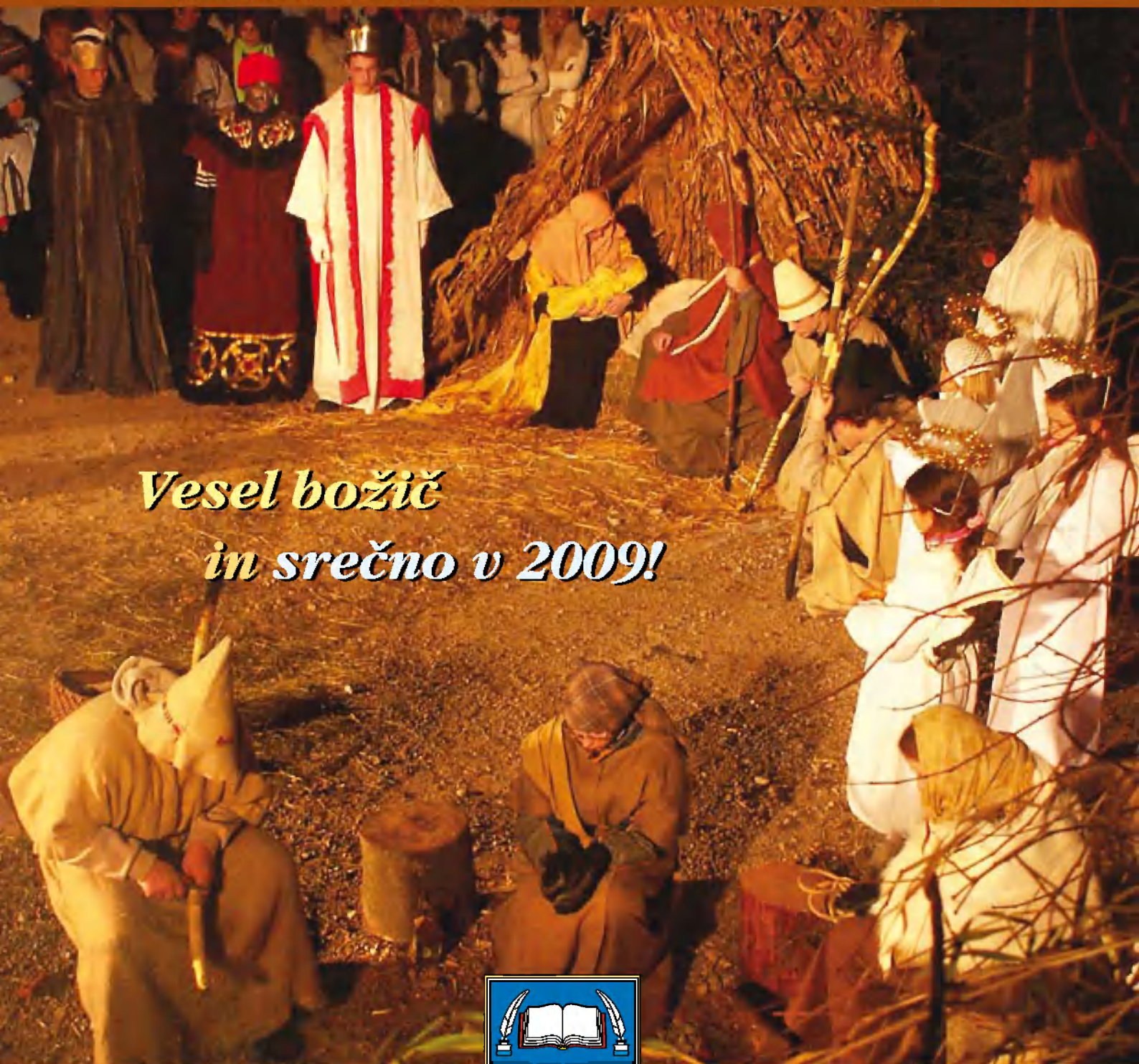

TRUBARJEVO LETO
2008

500
1508

TROBLA

GLASILO OBČINE VELIKE LAŠČE datum izida: 4. december 2008

*Veseli božič
in srečno v 2009!*

KAZALO:

Nagovor župana	3
Zupanov sklad	4
Dobrodelni koncert županovega sklada	5
Področje družbenih dejavnosti v letu 2008	6
Božični koncert, Razpis županovega sklada	9
Intervju z Majdo Lušin	10
11. srečanje lokalnih časopisav	11
Prireditev ob dnevu reformacije na Rašici	12
Dogodki ob 500-letnici Trubarjevega rojstva	14
150 let Martina Krpana, Mi in okolje	16
Bralni nahrbtnik, Vabila, Obvestila	17
Teden preventivne na šoli, 12. regijsko tekmovanje glasbenikov	18
Vabilo na novoletni koncert, Učenci - košarkarji	19
Tekli smo in se zabavali,	20
Žegnanje v Krvavi Peči	21
Skavti	22
Trgatev v Razkrižju, Bučrijada v Velikih Laščah	24
Gasilci - veterani v Beli Krajini, Vabila	25
Raščani po poti svojega rojaka	26
Kostanjev pohod 2008	28
Na Koroškem je lepo	30
Spomin na padle borce	32
Mali Osolnik, Nogometni turnir	33
Namizni tenis	34
Martinovanje pri Belokranjcih	35
Srečanje upokoјencev, Srečanje po 50 letih	36
Obisk pri Štefanu Zrncu	37
Ekskurzija simpozija obdobja v Trubarjeve kraje	38
Življenje namesto zasvojenosti	39
Podjetniške informacije	40
V spomin, Oglasi	41

TROBLA glasilo Občine Velike Lašče ISSN 1408-5852

ISSN 1408-5852

**Letnik 14, številka 7,
4. december 2008**

Izhaja sedemkrat letno,
gospodinjstva v občini prejmejo
glasilo brezplačno

Naklada: 1.510 izvodov

Izdajatelj: Občina Velike Lašče

Izdajateljski svet: Anton Zakrajšek,

Anton Benjamin Strah,

Peter Podlogar,

Urša Vesel, Andrej Kraševc,

Franci Pečnik, Urša Modic,

Jože Starič, Franci Modic

Odgovorna urednica:

Majda Kovačič Cimperman v.d.

Uredniški odbor: Nuša Dedo Lale,

Majda Kovačič Cimperman, Ana

Porenta, Veronika Vasič, Boris Zore

Lektoriranje: Nuša Dedo Lale

Prelom: Moj Repro, d.o.o.,
Krvava Peč

Tisk: Tiskarna Peterlin, s.p.

Naslov uredništva:

Trobla, Levstikov trg 1,
1315 Velike Lašče.

Tel.: (01) 781 03 70

E-pošta: trobla@velike-lasce.si

Pripravke za Trobla lahko oddate tudi
v nabiralnik, ki se nahaja v hodniku
priljučja občinske stavbe.

**Naslednja Trobla izide
29. januarja 2009.
Prispevke oddajte najpozneje
do 15. januarja 2009.**

Fotografija na naslovnici:
Gregor Grešak

Dežurni telefon za vodovod je

051 619 577

Vodokomunalni sistemi, d.o.o.

Odkrijte svet,
ki se prilagaja vam.
Flexibilni Meriva Life in Zafira Life.

Avtohiša Zalar

Opel Meriva Life: 2.514 € prihranilo
 ■ avtomatska klimatska naprava
 ■ ta plačilnica
 ■ smogfilter
 ■ ogrevano ogledalo

Opel Zafira Life: 1.366 € prihranilo
 ■ avtomatska klimatska naprava
 ■ ta plačilnica
 ■ meglenko
 ■ biokromski žarometi

Opel je eden izmed najboljših proizvajalcev avtomobilov na svetu. Če želite vedeti več, obiščite našo spletno stran: www.opel.si

POOBLAŠČENI SERVIS GASILNIKOV IN HIDRANTOV

Janez Boršnik K.D.
 Stranska pot 1/1c, 1290 Grosuplje
 tel.: 01/788 25 30, fax: 01/788 25 31
 net: www.gasilni.com
 GSM: 041/744 866

- POOBLAŠČEN SERVIS GASILNIH APARATOV
- MERITVE IN PREGLED HIDRANTNIH OMREŽIJ
- TRGOVINA Z GASILNO OPREMO
- TEHNIČNO SVETOVANJE

P.E.: Višnja Gora (gasilski dom)

SPOŠTOVANI!

Leto 2008, Trubarjevo leto, v katerega smo stopili z velikimi pričakovanji, se počasi izteka. Letošnje leto je bilo še posebej zanimivo. Zaznamovalo ga je veliko število izpeljanih investicij na različnih področjih ter veliko prireditev, še posebej v počastitev 500. obletnice rojstva Primoža Trubarja.

Že januarja smo se veselili otvoritve nove večnamenske športne dvorane in dodatnih prostorov v Osnovni šoli Primoža Trubarja. Z velikim zadovoljstvom ugotavljam, da je dvorana vseskozi polno zasedena, tudi v popoldanskem in večernem času. V njej poteka veliko rekreacijskih in tekmovalnih dejavnosti, kar je še posebej spodbudno. Ker je letošnje aktivnosti s področja družbenih dejavnosti bolj podrobneje opisala podžupanja dr. Tatjana Devjak, kar si lahko preberete na občinskih straneh, bom sam na kratko opisal dogajanja na drugih področjih.

Vsekakor je še vedno največ vaših želja s področja komunalnih dejavnosti. Zato smo tudi letos nadaljevali z asfaltiranjem nekaterih cestnih odsekov. Krajše odseke smo asfaltirali v Robu, Dvorski vasi in na Mali Slevici, malo daljši pa sta bili trasi Purkače–Centi in Podžaga–Borovec. Največja letošnja investicija na področju cest pa je bilo asfaltiranje skoraj dveh kilometrov ceste po Rutah, od Zgončega proti Neredom.

Zavedamo se, da je zdrava, neoporečna pitna voda ena največjih dobrin. Zato veliko finančnih sredstev namenjamo za investicije na področju vodooskrbe. Letos smo zaključili oziroma dali v uporabo novo vodovodno vrtino pri Strletih. Zgradili smo vodovodno omrežje od Karlovice do Poznikovega in do Kota pri Veliki Slevici. Prioritetno smo obnovili tudi vodovodni odsek od Cereje do sv. Roka, ker se je ugotovilo, da so bile na tem odseku še azbestne cevi.

Na področju urejanja javnih površin smo letos uredili park pod bloki v Velikih Laščah, ki bo zaključen s postavitvijo kipa Primoža Trubarja.

Za naselje Rašica se izdeluje projektna dokumentacija za me-teorno in fekalno kanalizacijo in čistilno napravo. Upam, da bomo še letos odkupili tudi zemljišče za čistilno napravo v Velikih Laščah.

Ne glede na dejstvo da smo v zadnjih letih v naši občini postavili več kot 200 luči javne razsvetljave, še vedno dobivamo veliko prošenj za postavitev dodatnih luči. Letos smo jih postavili sedemnajst v naslednjih naseljih: Brankovo, Dolščaki, Dvorska vas, Turjak, Knej, Prilesje, Pečki, Polzelo, Rob, Plosovo, Laze, Srobotnik, Uzmani ...

V sklopu ureditve Rašice smo letos zgradili pločnik od parkirišča do Trubarjeve domačije, s čimer je zagotovljen varnejši dostop vsem njenim obiskovalcem in šoloobveznim otrokom, ki po tej poti hodijo do šolskega avtobusa, ter vsem ostalim pešcem. Prav tako je bil letos dokončan pločnik po Turjaku ob glavni cesti G 106.

Ogromno sredstev smo namenili tudi za obrtno cono Ločica pri Turjaku. Letos je občina postala 100% lastnik zemljišča, saj smo ga odkupili od vseh lastnikov. V zaključni fazi je projektna dokumentacija za komunalno ureditev, katere izvedbo načrtujemo v naslednjem letu.

S pomočjo državnih sredstev se trenutno ureja tudi avtobusno postajališče v Dolnjih Retjah.

Tudi v letošnjem letu so naši pogodbeni izvajalci javnih služb dobro opravljali svoje delo na področju komunalnih dejavno-

stih. Zato naj gre moja zahvala Marku Belaju za vzdrževanje največjega vodovodnega sistema v občini, Francu Purkatu in njegovim sodelavcem za vzdrževanje lokalnih cest in za izvajanje zimske službe ter Marku Zakrajšku za opravljanje pogrebnih dejavnosti in vzdrževanje največjih pokopališč v občini.

Tudi letos smo sofinancirali razne programe s področja šolstva, kmetijstva in malega gospodarstva. Veliko sredstev smo namenili za delovanje raznih športnih, kulturnih, turističnih in drugih društev in organizacij. Organizacije odmevnih prireditev v počastitev 500. obletnice rojstva Primoža Trubarja, njihovo medijsko pokritje in udeležba nekaterih pomembnih osebnosti slovenske države je bila vsekakor velika promocija naše občine. Naj omenim samo dejstvo, da je predsednik države dr. Danilo Turk našo občino v letošnjem letu obiskal kar trikrat. Ob tej priložnosti se zahvaljujem predsednici dr. Tatjani Devjak in drugim članom občinskega odbora za počastitev 500. obletnice rojstva Primoža Trubarja kot tudi vsem tistim, ki ste s svojim delom kakorkoli pripomogli, da so bile letošnje prireditve tako uspešno izpeljane.

Naj omenim, da smo bili pred kratkim, kar čez noč, deležni nedopustnega odvzema finančnih sredstev z občinskega proračuna zaradi poplačila odškodnine, nastale z naslova neupravičene odpovedi delovnega razmerja v Osnovni šoli Primoža Trubarja. O tej zadevi sem vas natančneje seznanil v prejšnji Trobli. Nikakor se ne morem sprijazniti z dejstvom, da bi posledice izgubljenih tožb osnovne šole v delovno pravnih sporih z zaposlenimi v šoli nosila občina.

Z vsemi pravnimi sredstvi si bomo prizadevali, da bi dobili odvzeta sredstva nazaj, saj menimo, da so nam bila le-ta odvzeta povsem neupravičeno. Zato smo vložili tožbo na pristojnem sodišču, Skupnost občin Slovenije pa je vložila tudi ustavno pritožbo.

Želel bi spomniti, da bo 6. decembra minilo deset let, odkar sem bil izvoljen za župana Občine Velike Lašče. Z veseljem in s kar malo nostalgije se spominjam tistih prvih dni, ko sem se spoznaval z delovanjem občinske uprave in se še nisem prav zavedal, kaj me čaka na tako odgovornem položaju. Treba je bilo preštudirati ogromno zakonov, odlokov, pravilnikov in drugih aktov, da sem lahko sprejemal kompetentne odločitve. Marsikdaj sem precej noči »porabil« v te namene. V teh letih je bilo potrebnih veliko usklajevanj z občinskimi svetnicami in svetniki o naših prioritetah. Prav zaradi korektnega medsebojnega sodelovanja je bilo v naši občini v tem obdobju ogromno narejenega. Zavedam se dejstva, da je vsem želim težko zadostiti, trudimo pa se, da bi jih kar največ tudi izpolnili. Zato mi ni žal za čas, ki sem ga in ga bom tudi v prihodnje porabil v občinske namene. V teh desetih letih mi je bilo dano spoznati kar pet predsednikov vlad in več deset ministrov Republike Slovenije. Prav zanimivi so spomini na skupne sestanke ali druge priložnosti, ko smo bili skupaj.

Naj se ob tej priložnosti zahvalim moji družini za razumevanje in potrpežljivost, ker sem bil veliko odsoten od doma, hvala podžupanji in ostalim občinskim svetnicam in svetnikom za pomoč pri vodenju občine, hvala članicam in članom občinske uprave za strokovno delo in vsem, ki ste mi s svojim delom in predlogi pomagali pri kreiranju in soustvarjanju občinske politike v teh desetih letih.

Spoštovane občanke in občani,

želim, da bi dostojno in veselo proslavili letošnji državni praznik dan samostojnosti in enotnosti kot tudi zaključek Trubarjevega leta 2008. Zato vas vse lepo vabim na božično-novoletni koncert v novo športno dvorano v petek, 26. decembra 2008, zvečer, ko bomo skupaj lahko tudi nazdravili prihajajočemu letu 2009.

Anton Zakrajšek, župan

ŽUPANOV SKLAD

DEVETI DOBRODELNI PLES

8. novembra 2008 je v Viteški dvorani Turjaškega gradu potekal že 9. dobrodelni županov ples.

Tudi tokrat je bil del vstopnine vsakega udeleženca namenjen Županovemu skladu. Kot ponavadi je bil ples tudi lepo družabno srečanje, kakršnega si ljudje očitno želijo.

Že na vhodu v grad so goste pričakali grajski vitezi, dvorne dame pa so jih po aperitivu pospremile do njihovih miz.

Za pravo grajsko večerjo so s svojimi dobrotami tokrat poskrbeli gostinci kulinarike Čop iz Podkuma.

Vsi ljubitelji plesa, smo se lahko zavrteli ob izvrstni plesni glasbi skupine DeŽur. Za popestritev večera pa nam je nekaj skladb zapela Tina Gačnik Tiana.

Med plesom je potekala tudi dražba umetniških slik, ki so jih Županovemu skladu podarili Cvetka Jakovljevič, Anita Sefer in Božidar Stritar. Hvala vsem kupcem slik, še posebej Mizarstvu Stritar z Rašice, ki je kupljeno sliko podarilo Občini Velike Lašče.

Naj se na koncu zahvalim še vsem udeležencem 9. dobrodelnega županovega plesa za udeležbo kot tudi medijem za poročanje o tem dogodku.

Nekaj utrinkov s plesa, ki jih je sponzorsko naredil Peter Centa iz Studia Markelj, lahko vidite na priloženih fotografijah.

Župan Anton Zakrajšek

Spoštovane občanke in občani

***Ob 26. decembru, dnevu samostojnosti
in enotnosti,***

***Vam iskreno čestitamo,
ob pribajajočih božično novoletnih
praznikih pa Vam želimo,
da bi jih kar najlepše preživel.***

***Naj se v letu 2009 uresničijo vse Vaše
želje, predvsem pa naj Vas spremljajo
zdravje, dobra volja in lepe misli
skozi vse leto, ki je pred nami.***

Vesel božič in srečno 2009.

***Župan Anton Zakrajšek
in občinska uprava***

*Skrivnost uspeha v življenju ni v tem,
da clovek dela tisto, kar ljubi,
temveč da ljubi tisto, kar dela.*

(Winston Churchill)

Čestitke

***županu Antonu Zakrajšku ob deseti obletnici
županovanja in uspešnega vodenja naše občine.***

Uredniški odbor Troble

DOBRODELNI KONCERT ŽUPANOVEGA SKLADA V SODELOVANJU Z MLADINSKIM DRUŠTVOM VRT

Pred natanko desetimi leti se je županu občine Velike Lašče porodila ideja o ustanovitvi posebnega sklada. Tako v naši občini že devet let uspešno deluje Ustanova Županov sklad, katere namen je nudenje finančne pomoči dijakom in študentom iz velikolaške okolice iz socialno šibkejših družin pri njihovem šolanju pa tudi za druge dobrodelne namene. Sklad pa ni omogočil le razdeljevanja sredstev tistim, ki jih potrebujejo, ampak se je po zaslugi le-tega povečalo tudi število glasbenih, kulturnih in družabnih dogodkov v naši občini.

Sredstva Županovega sklada se zbirajo izključno na prostovoljni osnovi. Poleg rednih prispevkov župana in nekaterih svetnikov velik delež sredstev predstavljajo tudi donacije drugih posameznikov in podjetnikov. Eden izmed uspešnih načinov zbiranja sredstev za Županov sklad je tudi vsakoletni, že tradicionalni, dobrodelni koncert, pri organizaciji katerega smo letos prvič sodelovali tudi mladi iz Mladinskega društva VRT. Ob tej priložnosti se gospodu županu zahvaljujemo za pogum, ki ga je pokazal s tem, da nam je zaupal organizacijo tega večera.

Letošnji dobrodelni koncert se je zgodil v petek, 7. novembra, v Levstikovem domu. Organizacija takega večera zahteva veliko koordinacije in truda, kar pove že samo število nastopajočih – kar 28 se jih je zvrstilo na laškem odru. Na začetku so nastopili mladi glasbeniki iz naše občine – novoustanovljeni Ansambel Biser, kitaristka Pavla Lušin ter harmonikarja Domen Indihar in Miha Juvanec. Plesalke iz skupine Lotosovi cvetovi so za nas na odru pričarale orientalsko vzdušje s Plesom tančic in Egipčansko nočjo. Naša domačinka Nina Virant nam je zapela dve skladbi, ki smo jih lahko slišali že na mnogih radijskih postajah. Pevka Tina Gačnik Tiana, ki prihaja iz sosednje občine Dobrepolje, nam je med drugim predstavila tudi skladbo Morje in nebo, za katero je prejela nagrado strokovne žirije za mlado in perspektivno izvajalko na letošnji Slovenski popevki. Laški publiki se je predstavila tudi dvakratna zmagovalka festivala Ritem duha Petra Stopar. Tudi zabavna skladba Lojz skupine La Kost je v dvorani požela velik aplavz. Velika zvezda večera je bila čudovita Nina Pušlar, ki je v živo zapela tri pesmi in popolnoma očarala poslušalce – še posebej moški del občinstva. Nina je mlada pevka iz Ivančne Gorice, ki je prek Mariove bitke talentov skočila naravnost na slovensko glasbeno sceno. Prisluhnilni smo tudi sozvočju treh čudovitih ženskih vokalov, ki sestavljajo skupino Katrinas. Na tem mestu bi se jim radi še enkrat iskreno opravičili za tiskarskega

škrata, ki se nam je prikradel na plakate, ki so viseli po naših vaseh. Ko se je koncert bližal koncu pa so za dobro voljo in veselo razpoloženje poskrbeli še člani Ansambla Zakrajšek. Vsi nastopajoči so se v dobrodelne namene odpovedali honorarju, za kar se jim še enkrat iskreno zahvaljujemo. Hvala vsem, ki ste se odzvali našemu povabilu in prispevali svoje znanje, talente, čas in trud ter nastopili na našem odru.

Zahvala gre tudi članom Mladinskega društva VRT, ki so vsak po svojih močeh sodelovali na koncertu – super ekipa ste! Največja zahvala pa gre voditeljskemu paru, Alenki Vasič in Roku Borštniku, ki sta ponovno pokazala svoj napovedovalski talent – morda se bodo uresničile besede našega župana in ju nekoč še vidimo na televiziji.

Tudi ta koncert, kot vsi doslej, je bil dobrodelen. Zato smo se odločili, da k sodelovanju prijazno povabimo tudi podjetnike iz naše okolice, da prispevajo po svojih močeh. Zavedali smo se, da je takih prošenj veliko in prav zato smo jim za njihov

prispevek hvaležni vsi, še posebej tisti, ki bodo pomoč prejeli. Zahvala gre torej naslednjim sponzorjem: ACEST Franc Purkat, Avtohiša Zalar, g. Ciril Bobek, Gostinstvo Klančar, g. Janez Skravec, Lesna galanterija Oblak, Mizarstvo Tekavčič Toni, g. Cveto Peterlin, Radio Zeleni val, Radio Urban, g. Raul Šiler ter Tiskarna Peterlin. Prepričani smo, da bodo sredstva tudi tokrat prišla v prave roke, zato še enkrat iskrena hvala!

Po dobrih dveh urah zabave se je zaključil še eden izmed koncertov Županovega sklada. Vsem, ki ste se koncerta udeležili se zahvaljujemo za obisk, saj ste tako tudi vi prispevali k plemenitemu dejanju. Potrudili smo se, da bi za vas ustvarili bogat in pester program in upamo, da nam je uspelo in da vam bo ta večer ostal v lepem spominu.

Besedilo Katja Lenič, foto Marko Škulj

PODROČJE DRUŽBENIH DEJAVNOSTI V LETU 2008: PLANI, REALIZACIJA, USPEHI IN PROBLEMI

Družbene dejavnosti so eno tistih področij dela v občini, ki terjajo za uresničitev načrtanih ciljev največ proračunskih sredstev, hkrati pa je to eno tistih področij, ki mora zagotavljati izvajanje največ z zakonom določenih nalog. Če naštejemo le nekatere: organizacija predšolske vzgoje, zagotavljanje osnovnošolskega izobraževanja in vzgoje, zagotavljanje zdravstvenega varstva občanov, pomoč na domu in doplačila oskrbe v domovih za ostarele občane.

V letošnje leto smo vstopili z velikimi pričakovanji. Pred nami je bilo Trubarjevo leto in 500-letnica njegovega rojstva ter odprtje težko pričakovanega športno-rekreacijskega objekta v Velikih Laščah. Na to smo se intenzivno pripravljali že v letu 2007 (Trubarjev odbor, načrt prireditev in spremljevalnih dejavnosti, koledar prireditev itd.), da sploh ne omenjamo pomoči gospodu županu s predlogi pri pripravi proračuna za leto 2008. Pri pregledu celoletnega dela lahko ugotovimo, da so bili tako programi kot investicije na posameznih področjih, kot so predšolska vzgoja, osnovnošolsko izobraževanje in vzgoja, zdravstveno varstvo, kultura, šport, sociala, realizirane, pri čemer gre zahvala gospodu županu in gospem in gospodom svetnikom, ki so s sprejetjem rebalansa proračuna zagotovili dodatna sredstva za tiste dejavnosti, katerih stroški in obseg so se med letom povečali. Da pa so dejavnosti na področju družbenih dejavnosti, za katere sem kot podžupanja zadolžena, lahko potekale v skladu s postavljenimi cilji, gre vsa zahvala tudi sodelavkam v občinski upravi: gospe Veroniki Vasič in gospodični Petri Mustar. Dejavnosti na področju kulture pa so potekale v sozvočju z Javnim Zavodom Trubarjevi Kraji in z direktorjem Matjažem Grudnom, kustosinjo Barbaro Pečnik in vodičem Andrejem Perhajem.

Za lažji pregled opravljenega dela sem se odločila, da predstavim dejavnosti po področjih kot si sledijo v nadaljevanju.

Predšolska vzgoja

Predšolski vzgoji Občina Velike Lašče posveča že vsa leta od svojega obstoja dalje izredno pozornost. Ne samo da zagotavlja z zakonom predpisana sredstva za delovanje tega področja, temveč se trudi zagotavljati nadstandard v korist naših otrok, v zadovoljstvo staršev in upam si trditi, da tudi v zadovoljstvo zaposlenih v vrtcu Sončni žarek.

Iz letošnjega proračuna smo financirali pokritje teras v znesku 20.000 evrov.

Otrokom smo tako omogočili dodatne površine za dejavnosti na prostem z zaščito pred nevarnim UV sevanjem. Avgusta smo glede na izredno povečanje potreb po predšolskem varstvu v prostorih PŠ Turjak uredili igralnico za en oddelek druge starostne skupine otrok. Stroški ureditve in opreme tega prostora so znašali 15.000 evrov. Glede na povečan vpis otrok v vrtec in glede na zvišanje cen predšolske vzgoje je bilo v proračunu treba zagotoviti tudi dodatna sredstva za doplačilo programov k ceni vzgojno varstvenih storitev. Pri iskanju rešitev je izredno strokovno in z veliko dobre volje pomagala vodja vrtca gospa Stanka Mustar, za kar se ji na tem mestu zahvaljujem. Potrebe po dodatnih mestih v vrtcu so v občini izredno velike. Veseli nas, da se rojeva vedno več otrok. Za občino kot ustanoviteljico vrtca pa to predstavlja dodaten izziv in dodatna sredstva za ureditev prostorov. Žal nam je, da med letom nismo uspeli zagotoviti dodatnih mest za vse otroke, ki so varstvo v vrtcu potrebovali. V Trobli št. 4/2008 smo pozvali vse zainteresirane kandidate, ki bi bili pripravljeni odpreti vzgojno-varstveno družino za 1. in/ali 2. starostno obdobje, pa žal nismo imeli uspeha. Ta poziv vsem zainteresiranim še vedno velja, kakor tudi vsem tistim, ki bi bili pripravljeni odpreti kakršno koli alternativno obliko predšolskega varstva. Lahko pa zapišemo, da bomo zagotovili pred začetkom šolskega leta 2009/10 dodaten prostor za potrebe predšolskega varstva in skušali s 1. septembrom pokriti vse potrebe po varstvu predšolskih otrok naših občanov.

Osnovnošolsko izobraževanje in vzgoja

Upam, da ne pretiravam, če zapišem, da imamo v Velikih Laščah lepo urejeno šolo. Vem in verjamem, da je za to stanje zaslužnih več ljudi. Vemo, da država pokriva plače zaposlenih in del materialnih stroškov na oddelek (učila, izobraževanje učiteljev ...), občina pa je zadolžena za pokrivanje vseh materialnih stroškov v zvezi z uporabo prostorov (kurjava, električna, voda, komunalni prispevki in še kaj). Vemo pa tudi, da brez izdatne občinske pomoči in razumevanja potreb šole, naša šola ne bi bila taka kot je. Zavedamo se, da ko vlagamo v šolo, vlagamo v svoje otroke in mladino. In to je največ, kar lahko naredimo. Da se naši otroci v šoli počutijo dobro, pa imajo veliko vlogo tudi učitelji in drugi strokovni delavci šole.

Poleg odprtja večnamenskega športnega objekta (največja investicija občine v letu 2008), multimedijskega prostora in knjižnice, nove zobne ambulante ter pridobitve novih parkirnih prostorov je pomemben dogodek v letošnjem letu imenovanje nove ravnateljice šole mag. Metode Kolar. Škoda je le, da se je ob menjavi ravnatelja zgodila zgodba, imenovana »62 tisoč evrov«, ki smo jo že premleli in bo še nekaj časa burila duhove in domišljijo naših občanov in »kravžljala« možgane pravnikom tudi na državni ravni, kajti Skupnost občin Slovenije je v zvezi s tem sprožila ustavni spor. Zgodba bi se lahko razpletla veliko prej in drugače, če ... Teh če-jev pa je veliko.

Za načrtovano ureditev zbornice in pisarn je bila že pripravljena potrebna dokumentacija in izbran izvajalec del, vendar pa potem pogodba za izvedbo del v letošnjem letu ni bila podpisana zaradi manjkajočih sredstev v občinskem proračunu, ki so bila občini odvzeta z računa za poplačilo dolga Heleni Komac, ki je v sporu s šolo dobila tožbo. Izvedena je bila delna sanacija kotlovnice pri OŠ in izdelani projekti za nadaljnja potrebna dela. Vrednost do sedaj izvedenih del znaša 44.000 evrov.

Pripravljamo projektno dokumentacijo za nove štiri učilnice, ki so še kako potrebne ob takem številu otrok in ob načrtovanih novogradnjah v občini.

Zdravstvo

O drugačni organiziranosti dela na področju splošne medicine in patronaže kot tudi o razlogih za to smo že pisali. Na podlagi pristopa k soustanoviteljstvu ZD Ribnica načrtujemo, da bo delo

v naši zdravstveni postaji pod okriljem novega delodajalca steklo v prihodnjem letu.

Od investicij naj v letošnjem letu omenimo plačilo ultrazvoka za ginekološko ambulanto, ureditev ogrevanja v fizioterapiji in ureditev dostopa za invalide do fizioterapije in na parkirišče.

Stroški za plačilo obveznega zdravstvenega zavarovanja za zavarovance, ki so zavarovani »kot občani« (osebe brez dohodkov), so se tudi v letošnjem letu precej povečali. S spremembo Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, ki bo začela veljati s 1. januarjem 2009, se bodo pogoji za to vrsto zavarovanja nekoliko spremenili (upoštevanje dohodkov zavarovanca in njegovih družinskih članov, upoštevanje prihrankov in premoženja, izdaja odločbe o zdravstvenem zavarovanju za eno leto in nato vsakoletno preverjanje izpolnjevanja pogojev). Podzakonski predpisi bodo natančneje urejali način dela na tem področju. Zavarovance – občane bomo o pogojih zavarovanja in potrebni dokumentaciji obvestili.

Vzdrževanje vojnih grobišč

V letošnjem letu smo od Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve uspeli za vzdrževanje vojnih grobišč pridobiti nekaj čez devet tisoč evrov, s katerimi smo uredili grobišče na pokopališču v Velikih Laščah in grobišče na Turjaku (čiščenje in obnova spomenikov, nove zasaditve).

Knjižnična dejavnost

Letos je prišlo do spremembe v organiziranosti knjižnične dejavnosti, kar pa na sam obseg in način dela v naši knjižnici ni imelo vpliva. Mestna občina Ljubljana je vse ljubljanske knjižnice združila v Mestno knjižnico Ljubljana (MKL), tako da sedaj naša občina sklepa pogodbo za izvajanje dejavnosti z MKL in ne več

s knjižnico Prežihov Voranc. Knjižnica je odprta 25,30 ur tedensko, kar presega minimalni obratovalni čas knjižnice glede na število prebivalcev v občini. Ker je tudi v letošnjem letu izkazan povečan obisk za 14 %, je povečana odprtost knjižnice upravičena.

Kultura

Programom in prireditvam na področju kulture smo v naši občini letos posvečali posebno mesto in pozornost. Morali smo zagotoviti potrebna sredstva za izvedbo progama Trubarjevo leto 2008, hkrati pa smo vložili veliko truda za organizacijo in izvedbo prireditev, ki so potekale skozi vse leto. Pri tem so sodelovala številna občinska društva z različnih področij, krajevni odbor Rašca, gasilci, podjetniki in nekateri posamezniki. Izpostavila bom Trubarjevo leto.

Trubarjevo leto 2008

Leto 2008 je posvečeno 500. obletnici rojstva Primoža Trubarja, obeležju tega pomembnega dogodka in ureditvi Trubarjeve domačije (ureditev sanitarij, kanalizacije, sprejemnice, posodobitev električne napeljave, obnova mostu in postavitve dodatnega, novega mostu, obnova kolesa mlina in žage, tlakovane sprehajalne poti, sanacija lesenega dela domačije, ureditev kozolca, zaščita plinske postaje, s pomočjo države pa smo uredili varen dostop do parkirišč in preplastitev dela cestišča). Za sofinanciranje izvedenih del nam je Ministrstvo za kulturo odobrilo interventna sredstva v višini 35.000 Eur.

Januarja smo s sodelovanjem s Pošto Slovenije na Trubarjevi domačiji na Rašici predstavili poštni žig in priložnostno poštno znamko z motivom Primoža Trubarja. Večeri »Na Trubarjevini v čast domovini« so potekali šest sezon od prve sezone 2002 do 2003 do vključno šeste sezone leta 2007 do 2008. Vrhunec

so večeri doživeli v letošnjem letu, ko praznujemo Trubarjevo leto z zaključkom 3. decembra 2008 ob 18.00 na Rašici. Grad Turjak je maja, v sodelovanju s Pedagoško fakulteto zaživel z lutkovno predstavo »Je uže minila strašna nouč«.

Junija smo bili priča prireditvam ob občinskem prazniku, ki so potekale tako rekoč vsak dan od 1. junija pa vse do 7. junija. Zgodovinsko slovesnost ob 500-letnici rojstva Primoža Trubarja pa smo dočakali 8. junija 2008 s proslavo državnega pomena. Na Trubarjevi Rašici smo gostili pomembne goste, predsednika države gospoda Danila Turka, slavnostnega govornika ministra za kulturo Vaska Simonitija, člane državnega in občinskega Trubarjevega odbora, pomembne kulturnike, domoljube, državljanke in državljane Slovenije, tuje predstavnike in nena zadnje občane in občane Velikih Lašč. V poletnem času smo na različnih lokacijah v občini izvedli Velikolaški poletni festival. Tako smo gostovali v Robu s KUD Ribniškega pihalnega orkestra, v cerkvi sv. Primoža in Felicijana na Zgončah s koncertom Tatjane Kavčič in Dušana Sodje ter z dvema koncertoma stare glasbe Seviq Brežice na gradu Turjak.

Na Trubarjevi domačiji je potekala slovesnost ob odprtju 18. slovenskih Dnevov evropske kulturne dediščine (DEKD). Med 20. in 28. septembrom so tako po vsej Sloveniji potekale najrazličnejše prireditve, posvečene predstavitvi življenja in dela Primoža Trubarja

Pripravili smo tudi program za 12. gledališki abonma 2008/09. Povpraševanje po abonmajskih kartah se je iz pretekle sezone povečalo. V Levstikovem domu tako abonenti zasedejo večino sedežev, ostali so še trije sedeži in balkon. Ti prostori pa so namenjeni tistim, ki nimajo abonentskih kart. Prizadevamo si, da bi se s programom približali vsakemu posebej in zadovoljili različne gledališke okuse.

Javni zavod Trubarjevi kraji je v letošnjem letu opravil veliko dela, povezanega z organizacijo prireditev. Občina je zagotovila potrebna sredstva za sofinanciranje dejavnosti zavoda v prvem letu delovanja.

Ostale investicije na področju kulture so bile v pretežni meri povezane s Trubarjevim letom, kot je bilo že zapisano. V Levstikovem domu je bila realizirana naložba v namestitev alarmnega sistema za požarno zaščito, ki je bila potrebna glede na odločbo požarnega inšpektorja. Zbirali smo ponudbe za prekritje dela strehe Levstikovega doma. Ker je bilo glede na višino ponudb treba v proračunu zagotoviti dodatna sredstva, smo morali zbiranje ponudb ponoviti, kar pa je imelo za posledico, da dela ne bodo izvedena v letošnjem letu. Z izbranim najugodnejšim ponudnikom je pogodba podpisana, dela pa se bodo izvedla v letu 2009.

Občina je sofinancirala tudi obnovo cerkva v župnijah Velike Lašče, Rob in Turjak, Škocjan in posebej zagotovila občinski

sofinancerski delež obnove cerkve sv. Lenarta v Krvavi Peči, za katera je župnija pridobila tudi sofinanciranje s strani države za obnovo spomenikov kulturno-zgodovinske dediščine.

Šport

Veseli smo, da smo našim otrokom in občanom zagotovili tako lepe prostore za izvajanje športne in rekreativne dejavnosti. »Zdrav duh v zdravem telesu« so rekli že v antiki in velja tudi danes. V letošnjem letu smo pripravili tudi merila za delitev sredstev društvom za sofinanciranje izvajanja njihovih programov in nakup opreme. Tu smo imeli nekaj težav in s skupnimi močmi in odborom za družbene dejavnosti bomo oz. smo na zadnji seji odbora za družbene dejavnosti in s pomočjo občinskega sveta ter gospoda župana Antona Zakrajška težavo že prebrodili v korist društvom in vsem tistim, ki se s športom ukvarjajo ljubiteljsko.

Sociala

Tudi sredstva za zagotavljanje potreb na tem področju so se med letom povečala, tako da je bilo potrebno na posameznih postavkah (predvsem pomoč na domu in doplačilo oskrbe v domovih za ostarele) s spremembo proračuna zagotoviti dodatna sredstva. Pri sofinanciranju stroškov oskrbe v domu pa moramo na tem mestu tudi omeniti, da smo v letošnjem letu zaključili kar nekaj zapuščinskih zadev na sodišču, pri čemer je občina dosegla povračilo stroškov oskrbe iz zapustnikovega premoženja ali pa postala lastnik nepremičnin.

Po realizaciji postavke pomoč staršem ob rojstvu otrok pa lahko ugotovljamo, da bo po številu rojstev v občini letošnje leto preseglo povprečno število rojstev v zadnjih letih, kar pa je hkrati že smernica za načrtovanje dela na področju družbenih dejavnosti v naslednjih letih (vrtec, dodatni prostori v šoli, povečanje obsega dela glasbene šole ...).

Načrtovana investicija dom za ostarele se še ni začela izvajati. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve je letošnji razpisni rok za podelitev koncesije podaljšalo do konca leta 2008. Če bo prijava družbe Lave d.o.o., katere soustanoviteljica je občina Velike Lašče, na razpisu uspešna, lahko pričakujemo začetek izvajanja te investicije v naslednjih letih.

Veliko je bilo postorjenega, veliko načrtov imamo še na zalogi, probleme rešujemo sproti. Ključ do uspeha pa je nedvomno timsko delo, v katerega so vključeni: na prvem mestu prvi mož občine, župan Anton Zakrajšek, delavki občinske uprave za področje družbenih dejavnosti Veronika Vasič in Petra Mustar, občinski svet in avtorica prispevka. Druži nas profesionalna zavezanost za skupno dobro občanek in občanov naše občine.

Vam drage občanke in občani pa želim uspešno, predvsem zdravo novo leto 2009 ter nam vsem skupaj želim, da bi nas recesijska kriza obšla v čim večjem loku.

Vaša podžupanja: Dr. Tatjana Devjak

Občina Velike Lašče

vabi na

BOŽIČNO NOVOLETNI KONCERT,

**ki bo v petek, 26. decembra 2008,
ob 19.00 uri
v novi športni dvorani Velike Lašče.**

**S programom, ki smo ga pripravili za Vas,
bomo počastili
državni praznik dan samostojnosti
in enotnosti,
zaključili Trubarjevo leto 2008 in
si skupaj zaželeli vse dobro v letu 2009.**

Nastopili bodo:

Ansambel Roka Žlindre,

Sodraški tamburaši,

Ansambel Svetlin,

Sandi Marolt, Katarina Gačnik

in Aleš Gačnik,

Mladinski pevski zbor

OŠ Primoža Trubarja,

velikolaške mažoretke in

Folklorna skupina Velike Lašče

in posebna gostja večera

Helena Blagne.

**Najmlajše obiskovalce pa bo razveselil
tudi Božiček.**

**Za lepše razpoloženje se bo praznični
program zaključil z ognjemetom.**

**Ob tej priložnosti si boste tisti, ki še
niste imeli te možnosti, lahko
ogledali nove prostore, ki smo jih za
potrebe naših občanov – predvsem otrok in
mladine, pridobili v letošnjem letu.**

Lepo vabljeni!

Vstop prost

RAZPIS ŽUPANOVEGA SKLADA

Ustanova Županov sklad glede na že doslej zbrana denarna sredstva objavlja:

RAZPIS

za šolsko leto 2008/2009:

1. eno štipendijo po 100,00 EUR/mesečno.
2. enkratne denarne pomoči (v skupnem znesku 2.000,00 EUR).

Kdo lahko kandidira za štipendijo in enkratno pomoč?

– dijaki in študentje s stalnim prebivališčem v Občini Velike Lašče.

Kaj mora vsebovati vloga?

- osebne podatke vlagatelja,
- fotokopijo spričevala,
- originalno potrdilo o vpisu za šolsko oz. študijsko leto 2008/2009,
- potrdilo o stalnem prebivališču,
- potrdilo o finančnem stanju staršev (plača, pokojnina, nadomestilo za brezposelnost),
- dokazilo o višini kakšne druge štipendije,
- dopis o društveni ali drugi aktivnosti prosilca.

Kam nasloviti vlogo?

Občina Velike Lašče (za Županov sklad)
Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče.

Rok za oddajo vloge?

19. december 2008.

V prošnji za enkratno denarno pomoč je treba dopisati še, za kateri namen bi se pomoč porabila. Glavni kriterij za pridobitev štipendije ali pomoči je socialno stanje prosilca. Drugi kriteriji pa so še: učni uspeh, društvena aktivnost ipd.

3. Financiranje drugih aktivnosti (v skupnem znesku 2.000,00 EUR), kot so npr: skupen izlet ob zaključku leta, razna predavanja ali izobraževanja, za razne druge pomoči v družini (ob smrti, nesreči ...).

Vloge z obrazložitvijo za uveljavljanje sredstev iz točke 3. lahko pošljejo posamezniki, društva ali različne organizacije s sedežem v naši občini, do porabe sredstev.

Anton Zakrajšek,
župan

INTERVJU Z MAJDO LUŠIN, OSKRBOVALKO ZA POMOČ NA DOMU V OBČINI VELIKE LAŠČE

Pomoč na domu v Občini Velike Lašče poteka že deset let. Med prvimi, ki so začele s to službo pri nas, je bila Majda Lušin, ki je najprej delala preko programa javnih del, kasneje pa se je na Centru za socialno delo Ljubljana Vič-Rudnik, ki je za našo občino izvajalec te storitve, tudi redno zaposlila. Ker Majda zaključuje s svojim delom ali bolje rečeno, odhaja med tiste, ki nikoli nimajo časa, torej med upokojence, smo jo prosili za nekaj utrinkov iz njenega dela v občini Velike Lašče.

Majda, po poklicu ste šivilja, vendar se v zadnjih letih svojega dela niste posvečali šivanju oblek, pač pa pomoči bolnim in ostarelim na njihovih domovih. Izkušnje pri tem ste si nabrali že v občini Ribnica. Kdaj ste prišli med naše občane in kako so vas sprejeli?

V občini Velike Lašče sem začela delati septembra leta 2000. Sprejeli so me zelo lepo. V delo po terenu me je uvedla patronažna sestra Metka Jamnik, ki so jo ljudje dobro poznali, zato so lažje sprejeli tudi mene, ker sem prišla z njo.

Delo z bolnimi in ostarelimi ljudmi terja posebne sposobnosti. Vi ste si izkušnje za to delo nabrali že doma, pri delu v Karitas, v Društvu gluhih in naglušnih.

Ja, veliko izkušenj sem prinesla že od doma. Imela sem gluhoneme starše, skupaj s sestro sva od osemnajstega leta doma negovali šest ljudi – starše, dve teti, strica in njegovo ženo. Že vrsto let sem aktivna v Župnijski Karitas Sodražica. Do lanskega leta, ko mi je umrla mama, pa sem vsa leta pomagala v Društvu gluhih in naglušnih Ljubljana pri prijateljskih srečanjih njihovih članov.

Ali ste delo, ki ste ga opravljali po terenu, morda nehote »nosili« tudi seboj domov? So vas občani kdaj poklicali tudi v vašem prostem času – zvečer, med prazniki?

Vsekakor je to delo, ki ga po končanem delovnem času ne moreš zakleniti v predal. Marsikdaj so me ljudje poklicali tudi zvečer, med prazniki. Ne le za to, ker bi potrebovali pomoč, ampak predvsem zato, da so pregnali osamljenost, da so se lahko z nekom pogovarjali.

Koliko kilometrov na dan ste v povprečju prevozili po obsežnem terenu naše občine – od Lužarjev, Krvave Peči, Sloge Gore, ...?

V povprečju sem prevozila 130 km dnevno ali tudi več.

Ste v zimskih razmerah kdaj ostali na cesti? Vemo, da ste morali tudi do hiš, kjer dostop z avtomobilom ni bil možen? Vas je bilo kdaj strah medveda?

Zgodilo se je, da sem ostala na cesti zaradi tehničnih težav. V tem primeru mi je na pomoč priskočil občinski hišnik Janez ali pa sem na pomoč poklicala moža. Bližnje srečanje z medvedom pa sem imela v Bajdincu. Medvedka z mladiči je bila na drugim strani vode. Ja, takrat je pa bil strah.

Od občanov smo na vaš račun marsikdaj slišali pohvale, da znate z ljudmi, nekateri pa so kljub temu raje videli, da jih obišče vaša sodelavka Tanja - »ta mlada«. Kako komentirate takšne pripombe?

Ja, Tanje so bili predvsem veseli možakarji. Raje vidijo, da jih obišče mlada moč. S tem so dali vedeti, da so Tanjo Ponikvar tudi zelo dobro sprejeli.

Kar nekaj občanov, ki ste jih oskrbovali na domu, je moralo zaradi onemoglosti in slabšanja zdravstvenega stanja oditi v dom za ostarele. Ste tudi po tem še obdržali stike z njimi. Vemo namreč, da so se nekateri na vas zelo navezali.

V domovih jih še vedno obiskujem, zlasti za njihove rojstne dneve. Teh obiskov so izredno veseli. Najbolj mi je ostalo v spominu praznovanje rojstnega dne Pepce iz Bajdince v domu v Ponikvah. Za 80 letnico si je želela, da bi je nekdo igral na harmoniko. Pripeljala sem fanta, ki jo je z muziko razveseljeval uro in pol. Pepca je takrat, ogranjena v plet, ki ji ga je spletla dr. Grmekova, povedala, da ji še nikoli v življenju ni bilo tako toplo pri srcu.

Ste poleg tistih nalog, za katere vemo, da ste jih opravljali (nega, kosila, stvari iz trgovine ali zdravila iz lekarne, gospodinjska pomoč) morali kdaj ustreči tudi kakšnim posebnim željam oskrbovancev?

Ja, prišla sem enkrat k starejši gospe, ki je bila popolnoma slepa. Ko je zazvonilo poldne, je začela jokati, ker je bila na ta dan ravno obletnica smrti njenega sina. Njena največja želja je bila, da jo peljem na pokopališče. Peljala sem jo, da je lahko na spomeniku potipala črke, s katerimi je bilo napisano ime njenega sina. Rekla je, da sem ji izpolnila njeno veliko željo.

Teh spominov je veliko, ko bom doma, jih bom imela čas premlevati. Lahko pa rečem, da so bila ta leta, ko sem

delala med vašimi občani, zame najlepša leta v vsej moji delovni dobi.

Ob tej priložnosti se zahvaljujem tudi občini Velike Lašče, ki mi je omogočila, da sem v sklopu tega dela lahko poskrbela tudi za oskrbo svoje mame, ki je bila gluhonema in bi ji nekdo, ki z njo ne bi znal komunicirati, zelo težko pomagal.

Še enkrat se zahvaljujem vsem, da sem svoje delo lahko tako z veseljem opravljala – občini, osebu v zdravstveni postaji, delavkam v trgovinah, kjer sem po spisku nabavljala za »moje stranke«.

Imate še kakšno misel za konec najinega pogovora?

V Laščah sem bila rada. Vsem želim, da bi lepo preživeli Božič in vse dobro v Novem letu. Mnogim ostarelim in bolnim sem pomagala, še več pa od njih dobila.

Majdi se za odgovore lepo zahvaljujem in ji želim, da se bo sedaj lahko posvečala tistim dejavnostim, za katere ji je doslej manjkalo časa. Če pa bo tudi v bodoče kdaj našla čas za obisk njenih oskrbovancev v domu ostarelih ali na njihovem domu, pa bo to gotovo tista svetla iskrica v življenju, ki jo potrebujemo sami in jo hkrati od nas pričakujejo drugi.

Z Majdo Lušin sem se pogovarjala Veronika Vasič

IZ 11. SREČANJA LOKALNIH ČASOPISOV SLOVENIJE

17. oktobra 2008 je bilo v Slovenski Bistrici v organizaciji tednika Panorama 11. srečanje lokalnih časopisov Slovenije. V Viteški dvorani gradu Slovenska Bistrica se nas je zbralo dvanajdeset udeležencev, predstavnikov devetindvajsetih lokalnih časopisov iz različnih koncev Slovenije, si izmenjalo izkušnje pri ustvarjanju lokalnih medijev in dobilo nekaj koristnih napotkov za nadaljnje delo. Svoje znanje in izkušnje s področja novinarstva so nam posredovali doc. dr. Sonja Merljak Zdovc, novinarka Sobotne priloge Dela, Uroš Urbas, namestnik urednika dnevnika Finance, Nevenka Dobljekar, novinarka Radia Slovenija in gostitelj srečanja novinar Bojan Sinič, glavni in odgovorni urednik tednika Panorama.

Navedla bom le nekaj misli predavateljev, ki so se mi zdele predvsem pomembne tako za tiste, ki smo »ožji sodelavci Troble« (urednik, člani uredniškega odbora, lektor, oblikovalec) kot za vse ostale, ki s svojimi prispevki soustvarjate naš časopis:

Zgodbe o ljudeh pogosto ne pridejo v nacionalne časopise, zato je v lokalnih medijih več prostora zanje, zlasti pa za tako imenovane pozitivne zgodbe. Zelo brane teme so reportaže in portreti.

Vsak pisec naj svoj članek, preden ga pošlje v objavo, naglas prebere.

Bralca pritegneta naslov in fotografija. Fotografije so zaenkrat še šibkejša plat lokalnih časopisov. Slaba fotografija ne pritegne bralca in znižuje kvaliteto časopisa. Avtorji naj se izogibajo zavajajočih naslovov, ki ne napovedujejo tega, kar je bistvo vsebine prispevka.

Članki morajo biti napisani razumljivo, prijazno do bralca. To pa je takrat, ko je prispevek napisan tako, da ga razume stara mama.

Lepota jezika je v njegovi sočnosti, ne pa v težkih, zapletenih stavkih.

Vsak prispevek naj ima dober začetek, dober zaključek, oba pa naj bosta čim bliže skupaj.

Poudarjena je bila pomembnost pisanja v maternem jeziku, ohranjanje dialektov, ki pri nas tonejo v pozabo, ker je velika škoda.

Poudarjen je bil pomen lokalnih časopisov tudi z vidika kronike posamezne občine. Občinsko glasilo postane čez leta pomemben dokument.

Objavljanje nelektoriranih člankov ni dopustno.

Pomembna je avtorizacija prispevkov. Pri vseh prispevki-

naj bi bili navedeni tako avtorji tekstov kot avtorji fotografij.

Ob zaključku srečanja se nam je pridružil tudi predsednik države dr. Danilo Turk, ki je poudaril pomen časopisov, vezanih na kraj bivanja bralca, ki se vedno bolj povečuje. Ljudje so zainteresirani za informacije iz svojega lastnega okolja. Izpostavil je svobodo izražanja kot temeljno človekovo pravico in družbeno vrednoto. Vsem prisotnim je zaželel uspešno delo in pri tem pripomnil, da kultura tiskane in vse javne besede napreduje tem bolj, čim bolj bomo imeli v zavesti svobodo izražanja.

Udeleženci smo se ob koncu zahvalili za gostoljubnost organizatorja srečanja - tedniku Panorama, županji občine Slovenska Bistrica gospe Ireni Majcen ter gospe Herti Žagar, direktorici Zavoda za kulturo Slovenska Bistrica, ki so se potrudili z organizacijo in nam omogočili udeležbo na tem srečanju brez kotizacije. V letu 2009 bo srečanje lokalnih časopisov v Žužemberku.

Za Troblo Veronika Vasič

Bliža se najlepši čas v letu.

Čas, ko se spominjamo preteklosti in pričakujemo prihodnost.

Čas, ko se želja po sreči, zdravju in uspehu seli iz srea v srce.

Naj se vam uresničijo sanje, udejanjijo želje.

in izpolnijo pričakovanja.

Srečno 2009 vsem bralcem Troble!

Uredniški odbor

POMOČ NA DOMU - ZAPOSILITEV

Center za socialno delo, Ljubljana Vič-Rudnik, Tržaška c. 2 razpisuje prosto delovno mesto – socialni oskrbovalec/-ka, (delo s starejšimi občani na terenu) v Občini Velike Lašče. Zaposlitev bi bila sklenjena za določen čas (1 leto) z možnostjo sklenitve delovnega razmerja za nedoločen čas. Nastop dela konec januarja 2009.

Od kandidatov se zahteva najmanj IV. Stopnja izobrazbe, natančnost in zanesljivost, sposobnost presoje in odločanja, toleranca in prijaznost, komunikativnost, vozniški izpit B kategorije.

Kontaktna oseba: Marko Vilhar, tel.: 041 782 600

PRIREDITEV OB DNEVU REFORMACIJE NA TRUBARJEVI RAŠICI

»Obračamo se jaz in vsi zvesti cerkveni služabniki v božjem imenu na vaše milosti in gospostva z gorečo prošnjo, resno spodbudo in dragocenim nasvetom, da nikdar ne poskušate sami zase z vsemi ljudmi, kolikor je mogoče, v miru in slogi živeti in skazovati ter dokazovati vso zvestobo in ljubezen v vseh stvareh prijateljem, marveč bodite tudi pacifisti, to je delavci za mir, ustvarjalci, služabniki in zvesti pospeševalci miru med vsemi, kjerkoli se hočejo prebuditi sovraštvo, zavist in mržnja. Tako boste pravočasno isti strašen ogenj z vsemi močmi, molitvami, prošnjami, opomini in naukom božje besede odvrnili in pogasili, da ne bo prišlo do izbruha velikega požara, žalosti in bede, ki bi bili naši ljubljeni domovini v časno in večno pogubo.«

S temi Trubarjevimi besedami je vse prisotne na še eni izmed mnogih prireditev v počastitev 500. obletnice Trubarjevega rojstva, na prireditvi ob dnevu reformacije na Trubarjevi domačiji na Rašici pozdravil Matjaž Gruden, direktor Javnega zavoda Trubarjevi kraji in predsednik podružnice SPD-PT Rašica in predsednik KUD-a Primož Trubar Velike Lašče.

Glede na to da je dan reformacije po svojem izvoru primeren tudi za kakšno kritično misel, kot je sam povedal, je najprej poudaril svoje nestrinjanje z odločitvijo ljubljanske škofije, da recitala s Trubarjevimi pridigami ni bilo mogoče izpeljati v njegovi, sv. Jerneja cerkvi na Rašici septembra v sklopu Dnevoev evropske kulturne dediščine.

Izpostavil pa je tudi ozkoglednost slovenskega sodstva in neživljenskost birokratskih odločitev na šolskem ministrstvu, zaradi katerih je Občina Velike Lašče ostala brez finančnih sredstev za kulturne prireditve in investicije na področju družbenih dejavnosti (opomba: OŠ Velike Lašče je zgolj zaradi proceduralnih napak izgubila tožbo proti uslužbenki vrtca, po razlagi Ministrstva za šolstvo in šport pa je za finančne posledice odgovorna Občina Velike Lašče).

»Pa vendar nam uvodne Trubarjeve besede jasno kažejo, kako in v kateri smeri je potrebno iskati rešitve. Lahko je biti prijatelj med svojimi prijatelji. Lahko je živeti v miru s svojimi somišljeniki. Vendar to ni dovolj. Za prijateljstvo, za mir, za resnico se je potrebno boriti. Povsod in venomer. To je naša obveza in dolžnost. Upam, da nam boste častilci Trubarjevega imena in dediščine njegovih sopotnikov in somišljenikov pri tem stali ob strani,« je zaključil.

Uvodne Trubarjeve misli je v nadaljevanju nadgradil in jih priredil za »sodobni čas« slavnostni govornik, evangeličanski škof mag. Geza Erniša:

Spoštovane dame in gospodje !

Letošnji praznik reformacije je v naši domovini še posebej zaznamovan z jubilejnim letom Primoža Trubarja in njegovim versko – prosvetljenjskim in kulturnim delovanjem v slovenskem narodu. Prepričan sem in tako tudi globoko verujem, da smo se Slovenci v letošnjem letu še posebej zavedli veličine slovenske besede, pisane in govorjene.

Zaradi pogumnih dejanj naših prednikov, smo namreč Slovenci že zelo zgodaj dobili svoje prve knjige, šole, knjižnice in postali narod z imenom. Letošnji praznik Reformacije je torej upravičeno posvečen Primožu Trubarju, očetu slovenske književnosti, knjige, šolstva in Cerkve. Preteklo je

Evngeličanski škof mag. Geza Erniša

Foto: Niko Samsa

namreč 500 let, ko Trubar s svojimi zgodovinskimi besedami »Vsem Slovencev gnado, mir in milost in pravo spoznanje božje skozi Jezusa Kristusa prosim«, v svojem prvem Katekizmu iz leta 1550 pozdravil svoje lube Slovence, in jih kot radi rečemo povezal v prostoru in času. In danes z veliki veseljem in ponosom smemo povedati, da je Trubar s svojo ljubeznijo do Slovencev, slovenske besede in tudi do svoje Cerkve slovenskega jezika, ki jo je kot vneti pridigar in oznanjevalec božje besede ustanovil, danes spet živo med nami in nas nagovarja.

Petstoletnica Trubarjevega rojstva nas torej opominja, obvezuje in zavezuje k iskanju pravih priložnosti za to, da si obudimo Trubarjevo dobo in predvsem njegovo podobo in se vprašamo, zakaj je njegov lik med nami še vedno tako živ, čeprav je v zgodovini našega naroda bilo veliko obdobj, kjer je pretilo, da bo pozabljen in da njegovo delo na slovenskem ne bo pustilo nobenih sledov in sadov.

Gotovo da je eden izmed poglavitnih razlogov za tako stanje resnica, da je slovenska reformacija ostala zvesta svojemu narodu, in nas povezala ter pridružila miselnosti dobe v kateri se je evropska duhovnost odpravila k iskanju novih izzivov in pogledom na življenje, vero, Boga.

To znamenje časa in razmer je preroško spoznal in prepoznal tudi Trubar. Resda je reformacija najprej zajela področje vere in imela marsikaj za postoriti znotraj cerkvenih zidov in za ozdravljenje duha znotraj cerkvenih krogov, vendar pa se je temeljito dotaknila tudi posvetnega in svetnega življenja. Ne posvetna in ne cerkvena oblast tistega časa pa seveda nista bili voljni sprejeti tako rekoč nobenih sprememb in tako je tudi Trubar moral izkusiti izgnanstvo in »nikdirdom«.

Kot avtor prvih slovenskih knjig je doživel in preživel torej vse tisto preganjanje, ki ga ne enkrat doživijo veliki ljudje ko se lotijo velikih del. Toda kljub temu in morda ravno zaradi tega, je zagrizeno in nepopustljivo napredoval k svojemu največjemu cilju, naučiti Slovence pisati in brati, tiskati slovenske knjige, po slovensko oznanjati evangelij, Slovence umestiti na evropski in svetovni zemljevid.

Danes s svojim slovenskim evangelijem, svojo lastno in samostojno slovensko državo vse to imamo. Imamo zato, ker je ravno Trubar s svojim delom postavil temelje na katerih

se je skozi stoletja ob verski razvijala tudi slovenska kulturna in nacionalna zavest, ki je danes eden od bistvenih konstitutivnih elementov slovenske države.

Nič manj pomembno pa seveda ni bilo njegovo reformatorsko delo s katerim je želel božjo Cerkev slovenskega jezika. Ne samo želel, ampak uresničil je potrebo po znanju in po pravici do tega, da se ljudje naučijo brati Sveto pismo v svojem jeziku in da v duhu reformacijskega načela in učenja brez posrednikov pridejo v stik z Bogom, ki se razodeva v Svetem pismu, kajti le tako lahko človek postane po pravici in poštenju vernik prave krščanske Cerkve.

S Trubarjem in njegovimi smo torej Slovenci dobili eksistenco v kateri slovenskost ni bila v ničemer manj vredna od ostalih narodov in dobili smo svojo Cerkev.

Do obeh pridobitev pa seveda pot ni bila lahka. Zgodovina Trubarjevega ljudstva, če nas tako poimenujem, nas je tako kot številne druge narode peljala tudi čez številne ovire, čeri, tudi morije nam niso bile prizanešene. Nikdar naj se ne ponovi. Nobeden Slovenec nikoli več ne sme tožiti o takšnem ali drugačnem »nikdirdomu«. Tega si nihče med nami ne zasluži.

Za Trubarja smemo torej smelo reči, da je bil verjetno prvi slovenski kozmopolit in patriot, slovenski evropejec in evropski Slovenec, ki je imel svoje ubogo ljudstvo nadvse rad. Verjamem, da mu je Bog namenil posebno milost v zgodovini našega naroda. Verjamem, da mu je dal možnost za spoznanje in prepoznanje, tistega duha časa, ki se je dotaknil Evrope in razmer, ki so vladale v njej. Samo tako namreč lahko razumemo odkod Trubarju ta zmožnost in tudi pogum, da se je lotil zapisovati jezik in pisati v njem knjige.

To je lahko naredil le izjemoma veren, bister in nadarjen človek, kar je Trubar vsekakor bil.

Začel je namreč ustanavljati slovenske šole, knjižnice, tiskarne. V polni meri pa se je zavedal tiste najbolj epohalne pridobitve, t.j. natis prve slovenske knjige, saj je ob tem zapisal:

Odkar svet stoji, se to nikdar ni zgodilo.

S tem dejanjem pa je dokončno prevzel v svoje roke zgodovinsko usodo svojega naroda. Njegova ustvarjalnost je bila tudi ustvarjalnost za druge, priznavali so mu jo mnogi, čeprav ne takoj in ne vedno.

Gotovo je bil Trubarjev čas drugačen od našega, gotovo danes vemo več kot je vedel on in njegovi sodobniki, pa vendar se tudi naša generacija lahko od njega nauči, da v želji in hotenju za vedno novim mora obstajati tudi globoki respekt do vsega kar v religiozni govorici imenujemo spoštovanje Boga. Ta respekt nas namreč varuje pred tem, da bi v imenu znanosti vse vzeli v svoje roke in se obnašali kakor bogovi. Prav se mi zdi, dati se poučiti tudi na tem področju od Trubarja in to tistega Trubarja s Svetim pismom v roki.

Spoštovane, spoštovani !

Najbrž ne bi smelo biti Slovenca, ki se ne bi zavedal pomembnosti človeka rojenega na Rašici, in pokopanega v Derendingenu. Človeka trdne in neuklonljive vere, samosvojega, ki je Slovence povezal v času in prostoru in, ki je v obrambi svojih nazorov in zastavljenih ciljev bil na eni strani brezkompromisni borec, na drugi strani pa tudi strpen in razumevajoč, kajti le tako je lahko izpolnil poslanstvo, ki mu ga je namenil Bog in k kateremu ga je gnal njegov domoljubni duh. Prepričan sem, da je to lahko trdoživa in-

spiracija tudi za vse nas njegove Slovence katerim je posvetil svoje delo in življenje. Primož Trubar je bil torej, če sklenemo, slovenski evangeličanski duhovnik, prenovitelj, pisatelj in prevajalec. Po njegovi zaslugi smo se Slovenci duhovno in državno konstituirali in postali enakopravni in enakovredni precej večjim evropskim narodom. Njegovo delo je večplastno, posebej v tem globalnem svetu pa nas nagovarja tudi z vidika, da preko svojega jezika utrjujemo zavest o slovenski pripadnosti in ostanemo zvesti njegovi maksimi »stati inu obstati«.

Letošnja 500. letnica Trubarjevega rojstva naj nas torej še bolj poveže v naši nacionalni samozavesti in samobitnosti in odstrani morebitno kopreno, ki preprečuje, da Slovenec ne bi bil Slovencu brat.

Hvala za pozornost.

Borut Mori in Dejan Prasl Foto: Niko Samsa

Večer so z glasbo popestrili izvrstni glasbeniki tria harmonik SLO A3 Akkordeon trio – Borut Mori, Dejan Prasl in Matej Zavec, ki so poslušalstvu predstavili glasbo več stoletij, od Bacha pa vse do moderne finske glasbe.

Slovesnemu delu prireditve je sledilo odprtje slikarske razstave udeležencev tradicionalne slikarske kolonije v Moravskih Toplicah po izboru akademskega slikarja Nikolaja Beera.

Manjkala pa ni tudi že tradicionalna Kukljeva potica.

Akademski slikar Nikolaj Beer in Franc Obal, dolgoletni direktor Galerije Murska Sobota. Foto: Niko Samsa

»TRUBARJEV NOV ROJSTNI LIST IN POPRAVLJENA OSEBNA IZKAZNICA«

NOVI ZNANSTVENI IZSLEDKI O PRIMOŽU TRUBARJU

V Trubarjevem letu, ko se vrstijo številni simpoziji in prireditve v počastitev 500. obletnice njegovega rojstva, smo priča tudi novim in zanimivim znanstvenim izsledkom o njegovem življenju.

Na dvodnevem znanstvenem simpoziju Novi pogledi na Primoža Trubarja in njegov čas, ki je potekal 9. in 10. oktobra v dvorani Slovenske matice v Ljubljani, je bil med drugim predstavljen tudi zanimiv referat zgodovinarja dr. Borisa Golca, v katerem je postavil pod vprašaj lokacijo in letnico rojstva očeta prve slovenske knjige in celo njegov priimek.

Pri raziskovanju se je opiral predvsem na urbarje gospostva Turjak, pod katero je spadala tudi Rašica. Urbarji so v celoti dostopni šele v zadnjih letih v Avstrijskem državnem arhivu na Dunaju.

Boris Golec je kot možni letnici rojstva Primoža Trubarja navedel 1507 ali 1509 in prišel do ugotovitve, da se Trubar pravzaprav ni rodil v Temkovem mlinu pod Rašico, kjer je danes urejena Trubarjeva domačija, temveč približno 400 metrov dlje, v Šklopovem mlinu pod Kukmako. Ugotovil je tudi, da je bil oče Primoža Trubarja Mihelj v urbarskih omembah dosledno naveden kot Mull(n)er, saj ni bil iz Trubarjevega rodu, temveč le oženjen z Jero Trubar. Primož je tako na Rašici veljal za Malnarjevega, za priimek Trubar pa se je odločil šele v šolah.

Vsekakor radikalne ugotovitve, do katerih pa smo tudi zavezani, da jih vključimo v že obstoječe razlage. Ob tem je treba poudariti, da dejstvo, kateri raški mlin je pravi Trubarjev rojstni mlin niti ni toliko pomembno. To namreč nikakor ne spremeni veličine njegovega dela za nas Slovence.

OSREDNJA DRŽAVNA PRIREDITEV OB DNEVU REFORMACIJE

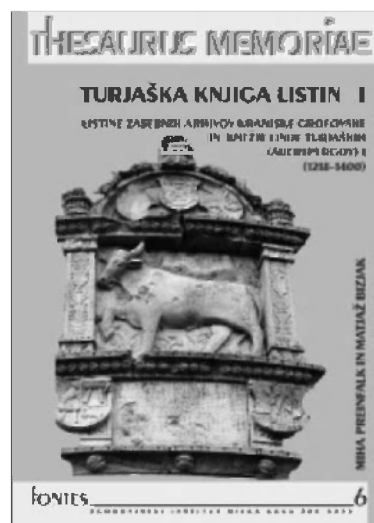
30. oktobra je bila v Cankarjevem domu v Ljubljani osrednja državna slovesnost ob dnevu reformacije, posvečena 500.

TURJAŠKA KNJIGA LISTIN

PREDSTAVITEV KNJIGE

V četrtek, 23. oktobra, je Javni zavod Trubarjevi kraji skupaj z Zgodovinskim inštitutom Milka Kosa ZRC SAZU in Založbo ZRC na gradu Turjak pripravil predstavitev nove knjige iz zbirke Thesaurus memoriae, Fontes 6 »Turjaška knjiga listin I, Listine iz zasebnih arhivov kranjske grofovske in knežje linije Turjaških (Auerspergov) I«, avtorjev dr. Mihe Preinfalka in dr. Matjaža Bizjaka.

Turjaški arhiv, ki so ga do leta 1942 hranili na gradu Turjak, gotovo sodi med najznamenitejše in najbogatejše plemiške arhive s slovenskega prostora. Se posebej je zanimiv, saj se je za razliko od podobnih arhivov, ki so bili uničeni med drugo svetovno vojno, ohranil, njegovi lastniki pa so ga med vojno prenesli na skrivno lokacijo zunaj slovenskega prostora. Še dolgo po drugi svetovni vojni je zato veljal arhiv za izgubljenega. Po srečnem naključju je dr. Mihi Preinfalku uspelo vzpostaviti stik z lastnikom in varuhom arhiva, grofom Leopoldom Auerspergom z avstrijske Koroške.

V Turjaški knjigi listin I (1218–1400) je objavljeno 277 listin iz zasebnih arhivov kranjske grofovske in knežje linije Turjaških (Auerspergov). Listine so objavljene v celoti, opremljene so s slovenskimi regesti, ob koncu pa sledijo še obsežno imensko kazalo in slike pečatov z listin.

Predstavitve Parnasovih knjigoveških delavnic ob prireditvi v Cankarjevem domu.
Foto: Barbara Pečnik

obletnici rojstva Primoža Trubarja, z naslovom Prebujenje slovenskega jezika. Slavnostni govornik je bil predsednik republike dr. Danilo Türk. Njegovo osnovno sporočilo je bilo, da »tudi danes potrebujemo reformatorskega duha in reformatorjev.«

»DIALOG V BARVAH« NA GRADU TURJAK

V okviru programa Območne izpostave Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti Ljubljana – okolica smo v četrtek, 16. oktobra, odprli 11. območno likovno razstavo ustvarjalcev iz okolice Ljubljane. Tokrat v prečudovitem okolju gradu Turjak ob spremljavi velikolaške vokalne skupine.

Dialog v barvah je skupna tema, s katero smo pozvali in izzvali likovnike k ustvarjanju za omenjeno razstavo. Za temo smo se odločili na koordinaciji območnih izpostav JSKD Osrednje Slovenije (11 izpostav). Nastala je kot odziv na letošnje evropsko leto medkulturnega dialoga s predpostavko, da ne odnose med barvami lahko gledamo tudi skozi simboliko medosebnih odnosov: sobivanja, sožitje, medsebojna toleranca ipd.

Svoje vizualne izkušnje na to temo je izrazilo kar 20 lju-

biteljskih likovnih ustvarjalcev in ustvarjalk iz širše okolice Ljubljane (od Dola do Velikih Lašč) – nekaj že starih znancev naših tradicionalnih razstav, nekaj pa povsem novih imen. Skozi lastno reševanje likovnega problema, skozi sliko, skulpturo ali inštalacijo, je vsak posameznik prispeval k pestri celoti likovne razstave.

Po besedah akademskega kiparja Zorana Pozniča, strokovnega spremljevalca razstave, je viden izjemen napredek v kakovosti likovnih del v primerjavi z lanskoletno razstavo. Zoran Poznič se je po uradnem otvoritvenem delu skupaj z avtorji sprehodil po razstavnem prostoru in analiziral ter ocenil vsako delo posebej. Po ogledu vseh območnih razstav Osrednje Slovenije je izbral najboljša dela za regijsko razstavo, ki bo decembra v Trbovljah.

Razstava je nastala v sodelovanju s KUD Marij Kogoj Turjak in z Javnim zavodom Trubarjevi kraji, ki nam je omogočil izjemen razstavni prostor.

Tatjana Avsec, JSKD - OI Ljubljana okolica

PRED BUGAM SMO USI GLIH

FOTOGRAFSKA RAZSTAVA GREGORJA GREŠAKA S KONCERTOM STO PRAŠIČKOV POJE

Fotografska razstava Pred bugam smo usi glih avtorja Gregorja Grešaka, ki smo jo odprli na Trubarjevi domačiji na Rašici v petek, 17. oktobra 2008, ob 19.00, prinaša portrete različnih oseb in je posvečena 500-letnici Trubarjevega rojstva.

V nagovoru k razstavi avtor pravi: »Ne ločujejo nas starost, velikost, barve, obleke in kraji. Ločujejo nas prepričanja. A pred najvišjim smo le različne pojavne oblike enakega.« Ob fotografijah je poudaril, da z izborom želi poudariti različnost ljudi v enakih situacijah – to so neproblematične situacije, v katerih osebe izražajo neko sproščenost, skorajda nevtralnost. Zgodbe, ki jih slutimo za trenutkom, ujetim v objektiv, so prijetne. Portretiranci se nam v svoji izraznosti zazdijo celo živi, kot da komunicirajo s prisotnimi gledalci. Avtor razstave je dejal, da so portretiranci doprinesli največ k izrazu te človečnosti s fotografij. Fotograf pa je tisti, ki mora ujeti trenutek in ga tako obstalega umestiti v niz fotografij, v katerem bo vsak od portretov šele v skupnem izboru pripovedoval širšo zgodbo. Razstavo je sofinancirala Občina Velike Lašče, za pomoč pri otvoritvi pa se zahvaljujemo JZ Trubarjevi kraji.

Na prireditvi ob otvoritvi razstave je Ana Poretina prebirala Trubarjeve misli in odlomke iz pisem, v katerih Trubar razmišlja o odgovornosti do talentov, ki nam jih je v svoji milosti naklonil gospod ter opise ljudi, ki živijo po različnih pokrajinah naše dežele, njih nošo in navade, ki se vse zgledujejo po šegah in navadah bližnjih tujcev. V kulturnem programu je nastopila tudi glasbena sku-

pina Sto prašičkov poje, ki je na začetku prireditve premierno odigrala pesem Pred bugam smo usi glih. Glasbeniki so jo napisali ravno za to priložnost. Kljub manjšemu obisku na otvoritvi, pa je bila prireditev in razstava izjemno lepo sprejeta, saj se je nadaljevala še globoko v noč. Vsi prisotni smo uživali v družbi prijetnih oseb s fotografij in v koncertu čudovite glasbe skupine Sto prašičkov poje. Ta je prihajala skozi instrumente od blizu in daleč in z zvoki zgovorno ilustrirala fotografsko razstavo Gregorja Grešaka. Čeprav smo pred bugam vsi glih, smo zaslutili, da je najbolj prav, če vsak prispeva svoj talent v mozaik umetnosti in prav na ta način smo lahko priče zaokroženim, večplastnim kulturnim dogodkom, ki nahranijo dušo prisotnih z različnimi umetniškimi govoricami.

Besedilo: Zavod za razvijanje ustvarjalnosti
Fotografija z razstave Pred bugam smo usi glih: Gregor Grešak

150 LET MARTINA KRPA NA

OTVORITEV RAZSTAVE DUŠANA ZEKOVIČA NA GRADU TURJAK

Ob vseh prireditvah v Trubarjevem letu je že kazalo, da je bilo v Velikih Laščah pozabljeno na 150. obletnico izida Levstikove povesti Martina Krpana.

Da se to ni zgodilo, je poskrbel umetnik Dušan Zekovič, ki je povest upodobil v svojih skulpturah – 3D ilustracijah, ki ponazarjajo posamezne prizore povesti. Martina Krpana so ravno na dan Levstikove smrti, v nedeljo, 16. novembra, v stolpu na gradu Turjak oživili Slavica Marinkovič na harmoniki, Jana Merjasec Pavlič, Andrej Perhaj, Matjaž Gruden in Dušan Zekovič.

Ob tej priložnosti je Dušan Zekovič velikolaškemu županu Antonu Zakrajšku predal portret Frana Levstika – prvi portret za spominski park v Velikih Laščah.

Dušan Zekovič

Foto: Niko Samsa

Članke pripravila: Barbara Pečnik, Javni zavod Trubarjevi kraji

BRALNI NAHRBTNIK V SKUPINI METULJEV

Pred nami je novo šolsko leto, ki je polno novosti in novih izzivov za otroke. V skupini metulji smo se skupaj s starši odločili, da bomo pristopili k projektu »Bralni nahrbtnik«. Namen tega je širiti bralno kulturo in knjižni jezik, biti z otrokom, mu brati in se z njim družiti ob knjigi. S tem ko starši pristopijo k skupnem branju in pogovoru z otroki, se otroci osebno razvijajo, pridobivajo znanja o sebi in svetu, doživljajo občutek ugodja in medsebojne povezanosti.

Cilj tega je, da otroci dobijo interes za knjige, da jih imajo radi in postanejo bralci. Dogovorili smo se, da bodo otroci ob petkih (določimo datume) v vrtec prinesli različne knjige, se o njih pogovarjali in pripovedovali in s tem navezali stik z otroki in odraslimi in z njimi delili pravljice in zanimivosti iz knjig.

Starši in osebje v vrtcu moramo poskrbeti, da so knjige otrokom dosegljive in da jih navajamo na to, da sami izrazijo željo po knjigah. Bralni nahrbtnik že potuje in v zvezku je zapisanih nekaj prijetnih vtisov otrok in staršev. Otroci se že v naprej veselijo dne, ko nahrbtnik odnesejo domov. Branje knjig otrokom koristi tudi v težjih in zahtevnejših obdobjih otrokovega življenja. Prav to je pomembno tudi zato, ker otroci vse več časa gledajo televizijo in uporabljajo računalnik. V mesecu decembru želim otrokom in staršem veliko pravljič, lepih trenutkov ob knjigah in druženja z mlajšimi in starejšimi prijatelji.

Renata Gradišar

KATJA RUPAR DOMAČA PEKA

Vse za vaše slavje ob krstu vašega najmlajšega, za prvo sveto obhajilo, birme, poroke, obletnice in rojstne dneve,...

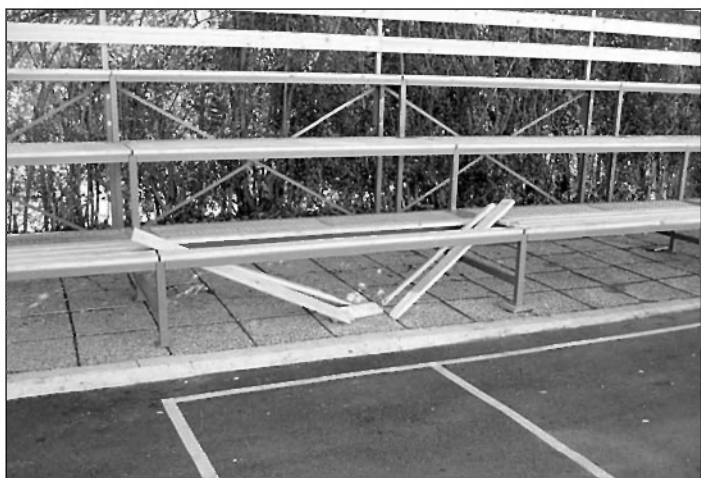

VELIKI OSOLNIK 13, 1314 ROB
TELEFON: 01/788-12-85 031/835-149

MI IN OKOLJE

Osnovna šola Primoža Trubarja je urejena šola, ki stoji v prijetnem in urejenem okolju. Urejenem do te mere, kolikor je to mogoče v razmerah po otvoritvi nove športne dvorane. Ureditev okolice je bila načrtovana za letošnje šolsko leto, vendar je zaradi objektivnih razlogov preložena na čas, ko bodo za to zagotovljena finančna sredstva. K okolici šole spada tudi zunanje igrišče, ki predstavlja prostor, na katerem se veliko dogaja. Zasedeno je v dopoldanskem, popoldanskem in večernem času, med tednom, ob sobotah in nedeljah ter med prazniki. V času pouka je zasedeno s šolskimi aktivnostmi, v popoldanskem in večernem času pa na njem potekajo aktivnosti v okviru raznih športnih društev. Veseli smo, da imajo naši otroci možnost športne vadbe tudi izven pouka in da igrišče uporabljajo tudi odrasli športni navdušenci.

V času pouka, torej v dopoldanskem času, se vsi, ki smo v šoli zaposleni, trudimo za varovanje objektov in rekvizitov na igrišču in skrbimo za urejenost njegove okolice. Vse kaj drugega se dogaja v popoldanskem in večernem času. Jutranji pogled na igrišče pogosto odkrije žalostno podobo. Okoli tribun so pogosto steklenice v katerih je še alkohol, prazne pločevinke piva, cigaretni ogorki, poškodovani smetnjaki. Zgodilo se je že, da so bili vsi smetnjaki na sredi igrišča in da so nekateri igrišče uporabili za WC. Že po 14 dneh so bile zlomljene letve na novih tribunah. Težko razumemo namerno uničevanje, saj to nikomur ne koristi, predstavlja pa zgolj objestno ravnanje.

Za naše učence čas odraščanja ni enostaven in izobraževanje in vzgoja za odrasle predstavljata pomembno in odgovorno delo. Varovanje okolja je le del tega, pa vendar igra po-

membno vlogo v ožjem in širšem pomenu besede. V šoli – in verjamem, da tudi v domačem okolju – se pogovarjamo o pomenu urejene okolice in jo tudi urejamo skupaj. Zato ne želimo, da se nekateri obiskovalci igrišča obnašajo neprimerno, da uničujejo okolico in s tem slabo vplivajo na mladino. Želeli bi, da sodelujete z nami in nam pomagate z zgledom. Če bo tudi v prihodnje prihajalo do neprimernega obnašanja na igrišču, bomo prisiljeni razmišljati o možnostih, s katerimi bomo takšno ravnanje preprečili. Res ne bi želeli zaklepati igrišča ... pa vendar.

»Otrok ne sliši, kar povemo, ampak vidi, kaj delamo.«

Bodimo torej zgled našim otrokom.

Ravnateljica,
mag. Metoda Kolar

OBVESTILO – SREDNJEŠOLSKO IZOBRAŽEVANJE

V četrtek, 11. decembra 2008, bomo ob 18.00 na osnovni šoli v Velikih Laščah spet gostili predstavnike srednjih šol. Vabimo osmošolce in devetošolce, da skupaj s svojimi starši prisluhnejo našim gostom, ki bodo spregovorili o svojih šolah in programih, za katere se izobražujejo, posebnostih, možnostih zaposlitve in še marsičem.

Prijazno vabljeni.

SODELOVALI SMO V PETROLOVI AKCIJI

Novembra smo se na šoli odzvali vabilu Petrola, ki organizira zbiranje igrač za revne otroke balkanskih držav. Igrače zbiramo med tednom po matičnih učilnicah, vsak petek pa jih pridejo iskat zaposleni z bencinske črpalke na Rašici. Veseli smo, da so se naši otroci na akcijo odzvali v tako velikem številu, saj so škatle ob petkih zvrhano polne.

VABILO

V prednovoletnem času vabimo vse otroke, ki ne obiskujejo vrta, k ogledu naslednjih predstav:

- **9. december ob 9.00: Miška Minka**
(za otroke stare 1–3 let),
- **9. december ob 10.00: Čarobni zajček**
(za otroke stare 3–6 let),
- **16. december ob 9.40: Zmeda zaradi malega medveda.**

Predstave bodo v vrtcu Sončni žarek.

Vabljeni!

MONTAŽA STAVBENEGA POHIŠTVA

Matjaž Ponikvar s.p.

Knej 1, 1314 Rob

MONTAŽA PVC OKEN IN VRAT
SUHOMONTAŽNI SISTEMI
NOTRANJA OPREMA

GSM: 031/ 502 522

Tel.: 01/ 786 10 89

TEDEN PREVENTIVE NA NAŠI ŠOLI

Prvi teden v novembru smo na naši šoli imeli t. i. zdravstvene vsebine. Medicinske sestre iz zdravstvenega doma Vič so obiskale vsak razred in učencem posredovale informacije o zdravem načinu življenja. V okviru te akcije nismo pozabili niti na starše, saj je konec meseca gospa Majda Šmid pripravila predavanje tudi zanje.

Učence tretjih in četrth razredov sta obiskala policista, gospod Jože in gospod Oto. Otrokom sta na zelo dojemljiv in prijeten način predstavila projekt POLICIST BENO, KAJ PA ZDAJ?

POLICIST BENO, KAJ PA ZDAJ? je najnovejši preventivni projekt Policijske uprave Ljubljana. Gre za strip, sestavljen iz 10 vsebinsko ločenih in hkrati povezanih zgodb, v katerih v vseh vlogah in situacijah nastopajo živali. Vsaka zgodba v stripu ima svoj uvod ter rizično situacijo, zaradi katere se žival (otrok) znajde v stiski. Žival (otrok) vedno znova obupano išče rešitev in se zato obrača na druge odrasle živali (osebe), ki bi z njegovega vidika znale primerno ukrepati. Zaključki zgodb niso osredotočeni na izključno prijavo samo policiji. Z različnimi zaključki žival (otrok) pomoč išče tudi pri starših, sorodnikih, šolskih delavcih in preko njih na vladnih in nevladnih organizacijah.

Vir: <http://www.policija.si>

Pripravili Renata Gradišar in Janja Samsa

KAJ MENIJO UČENCI?

Najbolj mi je bilo všeč. Ko smo brali stripe. Dobili smo strip Policist Beno. Z njega smo se veliko naučili. Pri medicinskih sestrah smo se pogovarjali, kako poskrbiš sam zase, če se poškoduješ. Dobili smo učne liste, ki smo jih skupaj rešili.

Dren, 3. r.

Medicinska sestra nam je pokazala zanimive slike, poslušali smo utrip srca. Všeč nam je bilo, ko smo naredili plakat o tem, kaj bomo ta teden naredili za svoje zdravje. S policistom smo skupaj brali strip, kar nam je bilo zelo všeč. Zapomniti si moramo, da ne smemo zaupati tujcem in krajo sporočiti odrasli osebi. Izvedeli smo naslov in telefonsko številko, če ju bomo kdaj potrebovali. Na koncu smo se podpisali v strip – naredili smo prstni odtis.

Dejan, Matej, Gašper, Jošt, Jakob, Nik 4. r.

12. REGIJSKO TEKMOWANJE MLADIH GLASBENIKOV

BO IZZVENELO V OKVIRU PRAZNOVANJA 45. OBLETNICE GLASBENE ŠOLE RIBNICA

Glasbena šola Ribnica bo 11. februarja 2009 organizirala 12. regijsko tekmovanje mladih glasbenikov Dolenjske in Bele Krajine. Naša regija ima osem glasbenih šol: Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Novo mesto, Ribnica, Sevnica, Trebnje.

Odločili smo se, da bomo tekmovanje izvedli na dveh lokacijah. Solisti bodo tekmovali v dvorani Glasbene šole Ribnica, medtem ko se bodo mladi glasbeniki v disciplini komorne skupine s pihali predstavili v Levstikovem domu v Velikih Laščah. Na ta način bomo bodočim učencem in staršem

omogočili spoznavanje najrazličnejših glasbil iz skupine pihal. V prihodnjem letu bomo prednost pri vpisu dali ravnoglasbilom iz skupine pihal (razen flavte) in trobil, katerih število je premajhno za normalno delovanje šolskih orkestrov in komornih skupin. Še posebej smo veseli, da regijsko tekmovanje sovпада s praznovanjem 45. obletnice delovanja Glasbene šole Ribnica. Poleg tekmovanja bosta v okviru praznovanja še dve prireditvi. Prva bo konec februarja, koncert bivših učencev – dijakov Srednje glasbene in baletne šole Ljubljana v Ribnici. Vrhunec praznovanja pa bo osrednja prireditev aprila v Športnem centru Ribnica.

Zelo smo veseli, da se bodo najboljši učenci slovenskih glasbenih šol predstavili tudi v Velikih Laščah, kjer bodo imeli v lepi kulturni dvorani nedvomno odlične pogoje za tekmovanje.

Matjaž Jevšnikar
Ravnatelj GŠ Ribnica

OSNOVNA ŠOLA PRIMOŽA TRUBARJA
VELIKE LAŠČE

VABIMO VAS,
DA DECEMBRA
OBIŠČETE NAŠO ŠOLO.

ZA VAS PRIPRAVLJAMO:

**4. DECEMBRA
OB 17.00 – BAZAR
OB 18.00 –
NOVOLETNI KONCERT**

**11. DECEMBRA
BAZAR**

DODATNE INFORMACIJE BOMO
POSREDOVALI NAKNADNO.

PROSTOVOLJNI PRISPEVKI
BODO NAMENJENI
IZPOLNITVI NAŠIH
DROBNIH ŽELJA.

VESELI BOMO,
ČE SI BOSTE VZELI ČAS
IN Z NAMI
V ČIM VEČJEM ŠTEVILU
DELILI ČAROBNOŠT
PRAZNIČNIH DNI.

STAREJŠI UČENCI OŠ PRIMOŽA TRUBARJA VELIKE LAŠČE OSVOJILI ODLIČNO DRUGO MESTO NA MEDOBČINSKEM PRVENSTVU V KOŠARKI

V sredo, 19. novembra 2008, smo se s starejšimi učenci udeležili medobčinskega tekmovanja v košarki. Tekmovanje je bilo razdeljeno v dve predtekmovalni skupini. V prvi tekmi skupinskega dela smo premagali vrstnike z OŠ Dobrova, nato pa izgubili proti košarkarjem s Škofljice. Zasedli smo drugo mesto in se uvrstili v polfinale.

V polfinalu, ki je bil naslednji dan, smo najprej premagali učence z OŠ Log Dragomer, nato pa v infarktnem finalnem obračunu z rezultatom 20:21 izgubili z domačini – OŠ Škofljica.

Zmagovalcem čestitamo za zmago in uvrstitev na področno tekmovanje, sami pa se veselimo drugega mesta.

V ekipi so bili: Mark Lipovec, Klemen Duščak, Marko Virant, Matija Mohorič, Roman Truden (vsi 9. razred), Simon Babič, Blaž Bavdek, Metod Indihar, Jan Rigler, Domen Škulj, Miha Žužek, Jan Peterlin (vsi 8. razred) in Ambrož Hren (6. razred). Ekipo je na tekmi vodil Matjaž Lovšin, pod čigar taktirko večina trenerja košarko dvakrat tedensko.

Bojan Novak

TEKLI SMO IN SE ZABAVALI

V petek, 10. oktobra 2008, smo se udeležili že kar tradicionalnega krosa v Loškem Potoku. V tako prijetno naravo poleg naših učencev in seveda domačinov radi prihajajo tudi osnovnošolci z Dobrave, Ribnice, Iga, Brezovice in Sodražice. Mladi tekači (sploh tisti, ki vedno posegajo po najvišjih mestih) se že kar dobro poznajo med seboj. Ves strah, trema, bolečine, vse težave, ki jih ti mladi tekači začutijo pred tekom, so po teku pozabljene. V njih se naseli zadovoljstvo, da so tekli, če pa so dobili za svoj trud tudi medaljo, pa je zadovoljstvo toliko večje. Vsi naši učenci, ki jih vodimo na kros v Loški Potok, so naši najboljši tekači. Je pa res, da starejši težko pridejo do medalj, saj je konkurenca v njihovi starosti resnično močna. A naši fantje in dekleta se nad tem ne pritožujejo. S sebe med tekom iztisnejo vse moči in vedno dosežejo zelo lepe rezultate.

Rezultati krosa:

JAKOB HOČEVAR – 1. mesto
 MAJA PETRIČ – 1. mesto
 BOŠTJAN PODLOGAR – 2. mesto
 NATAŠA TRČEK – 2. mesto
 MATEJA MAROLT – 3. mesto
 NEJC DUŠČAK – 3. mesto
 DEJAN GRČAR – 4. mesto
 ŽAN ŽUŽEK (l. 1999) – 5. mesto
 ŽIGA ŠTANGAR – 5. mesto
 MANCA BAVDEK – 6. mesto
 ULA VIRANT – 8. mesto
 KATJA ZAKRAJŠEK – 8. mesto
 KARMEN ŽUŽEK – 9. mesto
 TANJA GRUDEN – 9. mesto
 ŽAN ŽUŽEK (l. 2001) – 10. mesto
 ULA PAVLIČ – 10. mesto
 MANCA DUŠČAK – 10. mesto
 LUKA ŠAVLI – 10. mesto
 JAN PETERLIN – 10. mesto
 NINA GRČAR – 11. mesto
 ŽIGA KETE – 11. mesto
 ZALA PODOBNIK – 12. mesto
 DREN GRUDEN – 12. mesto
 ALEN SALČINOVIČ – 12. mesto
 BLAŽ BAVDEK – 12. mesto
 KRISTJAN ŠTABA – 13. mesto
 DOMEN ŠKULJ – 13. mesto
 LARA KRAŠEVEC – 15. mesto
 TILEN DEBELJAK – 15. mesto
 ERIK SELAN – 23. mesto

Čez štirinajst dni, točneje 25. oktobra 2008, so se naši učenci udeležili Ljubljanskega maratona. Učenci od 1. do 5. razreda so se udeležili promocijskega teka (prvi in drugi razred 700 m, tretji, četrti in peti 1500 m). Učenci od 6. do 9. razreda pa so tekli tekmovalni tek (2100 m).

Udeležiti se Ljubljanskega maratona je posebno doživetje. Za naše otroke in učitelje, ki jih tam spremljamo, je to tekaški praznik, zaključek tekaške sezone. Tu tečejo otroci predvsem zato, ker radi tečejo. Starejši učenci, ki tečejo tekmovalni tek, hitro iščejo svoje ime med rezultati, a njihov cilj je predvsem izboljšati rezultat s prejšnjega

maratona, torej tekmujejo tudi sami s seboj. Ta tek je veličasten. Je nagrada za ves športni trud celega leta. Tu začutiš tekače, ki tečejo ob tebi, navijače, ki te neprestano spodbujajo ob progi in začutiš svojo zmago, ko pritečeš skozi cilj.

Vsem učencem ob koncu letošnje tekaške sezone čestitamo za rezultate in udeležbo katerega koli teka (Žalec, Loški Potok, Ljubljana). Lepo je bilo sodelovati z vami in komaj čakamo, da se srečamo spomladi na novih tekaških preizkušnjah.

Pa dober tek!

Simona Bavdek
 Bojan Novak

Nekaj utrinkov s krosa

NA ZAHVALNO NEDELJO IN PRAZNIK SV. LENARTA – ŽEGNANJE

Po dolgoletnih prizadevanjih na razpisnih natečajih za denarna sredstva ter pogovorih s pristojnimi institucijami – Ministrstvo za kulturo, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Restavratorski center, Občina Velike Lašče – nam je uspelo skupno pristopiti k obnovi in restavriranju cerkve.

Restavratorski center je že leta 2004 začel z restavriranjem kasetnega stropa, ki je bil potreben popolne prenove. Obnova stropa je trajala 4 leta in strop so montirali maju letošnjega leta pod strokovnim vodstvom Vita Dolničarja. Vaščani smo restavrirani strop dodatno zavarovali s slepim stropom in popravili obstoječo pločevinasto kritino na strehi.

S podjetjem Elektro Kočevje je bila leta 2005 sklenjena pogodba o primarni napeljavi električnega kabla do vseh lastnikov vikendov, ki imajo gradbena dovoljenja, in do cerkve sv. Lenarta. Zaradi pomanjkanja sredstev (za prispevke in material) smo notranjo izvedbo razsvetljave cerkve naredili šele v letošnjem letu.

V letošnjem letu smo začeli in tudi končali s sanacijo temeljev (hidroizolacijska dela). Da bi bila hidroizolacija učinkovita, je bilo treba urediti tudi odvajanje meteorne vode, oziroma zamenjati dotrajane žlebove. V naslednjih letih želimo s pomočjo državnih institucij, s proračunskimi sredstvi občine Velike Lašče in lastnimi sredstvi ter prostovoljnimi delom nadaljevati obnovitvena dela na cerkvi. Obnovitvena dela so zelo zahtevna, za vsak poseg je treba pridobiti soglasje, strokovno mnenje in nadzor ZKVDS OE

Ljubljana (cerkev je pod spomeniškim varstvom). Obnovitvena dela so velik finančni zalogaj, ki ga bomo premagali s skupnimi močmi in željami.

Za dosedanja restavratorska in obnovitvena dela je bilo porabljenih 39.000 evrov. Krajanji podružnične cerkve smo opravili več kot 200 prostovoljnih ur, razne prevoze, in veliko ur za zahtevne razgovore in pota. Naša zahvala gre županu Antonu Zakrajšku in svetnikom v sedanjem mandatu kakor tudi v prejšnjih mandatih občine Velike Lašče in vsem omenjenim državnim institucijam, ki so pokazale razumevanje za obnovo in strokovno vodenje obnovitvenih del ter prispevala finančna sredstva. Poimensko bi se rad še posebej zahvalil naslednjim: Milanu Tekavcu, ki je za obnovitvena dela naredil prve korake in potrkal na prava vrata, Emilu Zidarju, Francu Škulju in Milanu Indiharju za lepo obnovljeni križ, Tomažu in Antonu Purkartu, Mizarstvo Velike Lašče, za lepo izdelani ambon – stojalo za branje božje besede ter lesteneč, ki razsvetljuje božjo hišo ter Ivi in Tonetu Itihar za podarjeno sliko srca Jezusovega.

Prav je, da se vsake toliko časa sliši, da živijo v sicer odmaknjeni vasici Krvava Peč ljudje, ki jim ni vseeno za kulturno dediščino, oziroma da živijo s svojim krajem in delajo zanj.

V Krvavi Peči, 9. november 2008
pripravil in slikal: Ciril Purkat

DVIGNI RIT!

Letos je skavtsko orientacijsko tekmovanje, imenovano Jakec, potekalo že dvanajstič. Potekalo je pod geslom »Dvigni rit«.

V soboto, 18. oktobra, smo se že na vse zgodaj odpravili iz Turjaka proti Logatcu. Med vožnjo smo se pogovarjali in malček spali.

Ko smo prispeli, smo si priskrbeli prostor kamor smo odložili prtljago. Sledila je otvoritev letošnjega Jakca. Dobili smo molitev – Dvigni rit in si ogledali čas odhoda na pohod. Ker še nismo bili na vrsti, smo si čas čakanja popestrili s kartanjem.

Na startu smo dobili napotke in se odpravili. Čeprav nismo bili najboljši v iskanju točk, smo se vseeno zabavali. Važno je sodelovati in ne zmagati. Ko smo se vrnili na cilj, smo dobili kozarčke kot nagrado za sodelovanje. Sledil je še test. Tudi tam nam ni šlo prav dobro. Pa vendar smo se imeli lepo. Za večerjo so bili makaroni z omako.

Najboljši del Jakca je bil seveda večer. Ni bilo skavta, ki se ne bi zabaval. Vendar je vsega lepega enkrat konec, tako je bilo tudi tokrat. Kmalu je sledila tišina. Naslednje jutro smo ponovno vstali kar zgodaj in se odpravili k sv. maši. Mašo je vodil zaporniški duhovnik Robi Friškovec. Po maši sta sledila razglasitev rezultatov in zajtrk. Počasi smo se odpravili domov z novim izzivom »vedno dvigniti rit«.

Saša Koren

LUČ MIRU IZ BETLEHEMA – LETOS V ŠE VEČ DOMOV

LMB

Skavti bomo LMB tudi letos prinesli do vas ...

v soboto, 20. decembra:

- k sv. maši v Škocjan v ob 18.00
- dopoldne na domove krajev Škocjan, Železnica, Male in Velike Lipljene, Rožnik, Gradež, Sloka Gora, Turjač, Laporje, Mali Osolnik, Mali in Veliki Ločnik, Ščurki, Četež, Javorje, Prazniki in Veliki Osolnik;

v nedeljo, 21. decembra:

- k sv. maši v Velike Lašče ob 10.00
- k sv. maši v Rob ob 8.30
- popoldne na domove Velikih Lašč.

skavti

SKAVTSTVO – IZVIDNIKI – VEŠČINE

PRVO JESENOVANJE NAŠE ČETE

V petek, 24. oktobra, smo se izvidniki in vodnice zbrali na Turjaku, sicer v malo manjšem številu, pa vendar.

Najprej smo se malo razgibali in se nato odpravili v dvorano nad trgovino. Odložili smo prtljago in se razkomotili. Pogovarjali smo se o veščinah. Čez noč smo bili malce nemirni, zato sta nas Jože in Melita prišla večkrat opozoriti.

Zjutraj smo se razmigali in najedli, nato pa se razdelili po skupinah in hodili po točkah. Na prvi točki smo svoja razmišljanja o veščinah napisali na plakat. Na drugi in tretji točki pa sta nam voditelja razlagala o posameznih veščinah. Igrali smo se posebno odbojko. Napisali pa smo tudi pravila, ki smo jih prebrali in dopolnili. Na vrsto je prišlo kosilo: makaroni s tuno. Treba je bilo še počistiti. S sladico pa se je jesenovanje končalo.

Ko smo odhajali domov, smo bili vsi zadovoljni.

Saša Koren

OJLA, DRAGI SV. MIKLAVŽ

Spet je prišel tvoj čas in spet te veselo pričakujem. Moraš vedeti – vsako leto sem večji, torej rabim vedno več. Barvic, zvezkov, šunfov in fig mi ne nosi. To je zdaj aut. Malo poglej, kam hodijo mladi v šoping, pa se boš laže odločil, s čim me boš zasul. Zaslužiš si veliko, vedi da več, kot si upam prositi. Ampak, saj ti že veš. Če bodo šle penzije dedkom in babicam res za 100 % gor, kot pravijo, potem bo malo laže. Povečanje penzij vnukom vedno dobro dene.

Sicer pa s hvaležnostjo za nazaj in naprej čakam na tvoja darila in se ti toplo priporočam.

Ob koncu pa še tole: za drugo leto mi sporoči svoj e-mail. Takole po starem res nihče več ne piše.

Te pozdravljam in te pričakujem!

TRGATEV V RAZKRIŽJU BUČARIJADA V VELIKIH LAŠČAH

Društvo podeželskih žena iz Velikih Lašč in Turistično narodopisno društvo Razkrižje že nekaj let izmenjujeta prijateljske obiske. Letos so bili Laščani povabljeni v Razkrižje na trgatve. Na trgatve smo se odpravili v soboto, 4. oktobra. Vreme ni bilo nič kaj obetavno, vso pot je po malem deževalo. V Razkrižju pa sta nas pričakala prijazen župan in lepo vreme. Po pozdravu in zdravici smo se odpeljali v Šprinca, na eno večjih kmetij v okolici Razkrižja. Na poti do kmetije nam je župan predstavil občino Razkrižje, pripovedoval o življenju v teh krajih nekoč in danes, omenil njihovo prizadevanje za ohranitev slovenskega jezika in osnovne šole, ki je bila tik pred zaprtjem. Za ohranitev osnovne šole so namenili letni občinski proračun za nakup komunalno urejenih parcel, ki so jih podarili mladim družinam in tako rešil osnovno šolo pred zaprtjem. Življenje na mejnem področju s Hrvaško ni bilo in še danes ni čisto brezskrbno. Da so prebivalci teh krajev gostoljubni in prijazni se je pokazalo že pri srečanju z županom, pozneje pa potrdilo na kmetiji, kjer sta nas sprejela gospodar Drago Škrlec in njegova žena. Ko smo se okrepčali s kisljo juho, potico ... nam je gospodinja razdelila škarje in odšli

smo v vinograd. Trgatve je bila pravo doživetje. Obirali smo grozdje, se sladkali z grozdnimi jagodami, se pogovarjali in veselili ter z vriskanjem odgovarjali obiralcem na sosednjem hribu. Med obiranjem nas je gospodinja razvajala z »rdečim« – višnjevega likerja, z »rjavim« – orehov liker ... Popoldne je hitro minilo. Obiranje je bilo konec in odpravili smo se proti šotoru, ki so ga na kmetij postavili posebej za to priložnost. Pred šotorom nas je čakalo presenečenje, ki ga je pripravil župan in za katerega tudi gospodar ni vedel. Že od daleč smo slišali petje in igranje mladih tamburašev, ki jih

ne poznajo samo v Razkrižju, nastopali so že v drugih krajih po Sloveniji in celo skupaj z Vladom Kreslinom. Skupina je zanimiva tudi po tem, da jo sestavlja večina mladih iz rejniške družine Ferlin.

Peli in igrali so tako lepo, da smo skoraj pozabili na dobrote, ki so nas čakale v šotoru. Po večerji sta nas zabavala in vabila na ples harmonikarja in pevec. Nekateri smo si bolj podrobno ogledali kmetijo, na kateri redijo kar tristo prašičev, se sprehodili po vasi in poklepetali z domačini. Drugi so si ogledali Brankov šušarski muzej. Upamo, da nismo bili zadovoljni samo gostje, ampak tudi gostitelj (obrali smo preko sedem ton grozdja). V imenu Društva podeželskih žena iz Velikih Lašč in vseh, ki smo se

udeležili trgatve, se zahvaljujem družini Škrlec za prisrčen sprejem in pogostitev, županu Razkrižja za povabilo in organizacijo, tamburaški skupini, harmonikarju in pevcu, šoferju avtobusa, ki nas je varno

pripeljal tja in nazaj. Hvala Društvu podeželskih žena iz Velikih Lašč, da ste me povabili, kajti z vami sem preživela nepozaben dan. Na poti domov smo se, zadovoljni in polni prijetnih vtisov, še enkrat

spomnili na mlade tamburaše in zanje pobrali nekaj prostovoljnih prispevkov.

Že naslednjo soboto, 11. oktobra, sta Društvo podeželskih žena iz Velikih Lašč in MKL Knjižnica Velike Lašče organizirali Bučarijado in marmeladni dan. Zbrali smo se na trgu pred Levstikovim domom.

Napekle smo najrazličnejše dobrote iz buč, jabolk, orehov, ... Dobrote smo ponudile v pokušino in v prodajo. Pripravile smo priložnostno razstavo buč in drugih poljščin in podarile lepo število knjig.

Bučarijado je obiskal tudi župan Velikih Lašč. Njegov sin je, kot vsako leto, izrezljal bučo za »noč čarovnic«. Dan je bil sončen, kot naročen za našo prireditev. Tudi v škatli za prostovoljne prispevke se je nabralo kar nekaj evrov, ki smo jih namenili mladi tamburaški skupini iz Razkrižja. Iz srca jim želimo še veliko uspešnih nastopov in osebnih sreč v življenju. Hvala vsem, ki ste prišli na Bučarijado in nasvidenje prihodnje leto.

Vodja MKL Knjižnice Velike Lašče
Mihaela Andromako Rihar

TD Turjak prireja v romantičnem vzdušju grajskega dvorišča na gradu Turjak

ŽIVE JASLICE

na božični večer,
24. decembra 2008, ob 19.00

s ponovitvijo na božični dan,
25. decembra 2008, ob 17.00.

Vsi, ki želite božični mir in lepe želje deliti
z nastopajočimi,
lepo vabljeni!

GASILCI VETERANI NA IZLETU PO BELI KRAJINI

Lepega jesenskega jutra v soboto, 25. oktobra, smo se odpeljali z avtobusom prevoznika g. Cveta Peterlina proti Dolenjski. Organizator tega potovanja g. Milan Tekavec nas je seznanil o poteku potovanja in kako je do tega prišlo. Z nami je tudi bil g. Manfred Deterding, ki nas je seznanil o gasilstvu po svetu in pri nas v Sloveniji. Zelo lepo nam je pripovedoval začetek gasilstva, kjer je nastalo in kateri so bili začetniki. Pripoved o gasilstvu je bil zelo koristen in zanimiv. Tako smo prehitro prispeli do prvega postanka, za kavico in olajšanje v Trebnjem. Kar hitro smo se spet spravili na avtobus in nadaljevali z potovanjem, čez Novo mesto, proti Metliki, Beli Krajini. Belih brez in stelje nismo veliko videli na poti do Metlike. Ga. Manči nas je seznanila tudi o potesih na Slovenskem, o sestavi tal, gorovja in prelomnicah, pri nas in po svetu.

Zelo hitro smo prispeli v Metliko, da bi si ogledali Slovenski gasilski muzej dr. Branka. Muzej se nahaja na hribčku pred gradom na levi strani, na desni pa je paviljon starih brizgalk. Sprejela nas je prijazna mlada gospa in nam pripovedovala o zgodovini, o muzeju in gasilstvu. Ogledali smo si vse tri prostore, pritličje, klet in galerijo. Videli smo veliko stare opreme, uniform, šlemov, ročnikov, brizgalk, panojev s slikami društev iz vse Slovenije. Tudi društvo Velike Lašče smo našli.

Pa to ni še vse, na desni strani preddverja gradu je še salon najstarejših brizgalk. Med njimi je tudi najstarejša lesena brizgalna z Grahovega pri Cerknici, katere se še dobro spominja iz svoje mladosti župnik iz Roba gospod prelat Vinko Šega.

Še malo zgodovine o gasilstvu in muzeju v Metliki: v daljnem letu 1869 19. septembra je graščak in vitez dr. Josip Savinšek v Metliki postrojil 27 mož in tako ustanovil prvo požarno obrambo (brambo) na Slovenskem. Ob stoletnici tega dogodka so leta 1969 odprli muzej v Metliki.

Portreti, ki smo jih videli v pritličju (od leve proti desni):

1. slika: IGNACIJ MERHAR iz Dolenje vasi pri Ribnici. Prvi, ki je uvedel v gasilstvo slovensko povelje. Svojo pripadnost slovenski besedi v takratni Avstro-Ogrski monarhiji je podkrepil na velikem gasilskem shodu v Ljubljani v letu 1880. svojemu društvu iz Dolenje vasi je prvi poveljeval v Slovenskem jeziku. Mnogi prisotni Slovenci so z navdušenjem odobravalni to njegovo potezo, visoka nemška gospoda pa se je zelo zgražala nad tem dejanjem. Motila jih je hrabrost in smelost na javnem shodu na Kranjskem.
2. slika: FRAN BARLE: leta 1919 je bil izvoljen za prvega predsednika Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljane (JGZ).
3. slika: JOSIP TURK, Barletov naslednik, drugi predsednik JGZ v Ljubljani.

Po ogledu smo se odpeljali v Dragatuš na kosilo. Dobro smo se okrepčali in tudi duševno podprli z ogledom spominske sobe pisatelja Otona Župančiča, ki je v mladosti živel v tej hiši. Stopili smo še v cerkev, ki jo že vsa leta obnavljajo, veliko in na hitro nam je razložil župnik Jože Rus. Za spomin smo se še slikali in odpeljali na ogled Krajinskega parka na Lahinji. Tu nam je zgovorni gospodar opisal in pokazal staro gater žago, mlin na vodo, ki ga je tudi dal v pogon in mlel belo

koruzno moko. Pokazal nam je še neke izkopanine, ogledali smo si tudi okolico cerkve, ki je zaprta zaradi obnove. Gradu, ki je bil na skali pa ni več.

Polni vtisov o starih časih smo se odpeljali proti Semiču, kjer smo kupili vino za sabo. Dan se je že močno nagnil proti večeru, zato smo se odločili za pot proti domu.

Na kraju bi se še rad zahvalil v imenu veteranov g. predsedniku Miru Samsa, g. Županu Antonu Zakrajšku, g. Milanu Tekavcu, g. Manfredu Deterding pa prevozniku g. Cvetu Peterlinu, vsem, ki so omogočili ta poučen izlet gasilcem veteranom.

Sestavil in slikal: Franc Ivanc

DRUŠTVO ZA OHRANJANJE DEDIŠČINE

VABI NA GRADEŽ

V NEDELJO, 21. decembra 2008, ob 17.00

in

V SOBOTO, 27. decembra 2008 ob 17.00.

Zbrali se bomo pri Sušilnici sadja Gradež in si med sprehodom po vasi ogledali jaslice iz raznih materialov v različnih koticah na Gradežu.

Na društveni stojnici bomo ponudili spominke, lahko boste nakupili zanimiva praznična darila, poskrbeli bomo tudi za času primerna okrepčila.

Želimo, da bi tudi vi doživeli letošnji

BOŽIČNI ČAS NA GRADEŽU!

TEPEŠKANJE

NEDELJA, 28. decembra 2008 POPOLDNE

Obujanje običaja tepeškanje, ki ga bodo na nedeljsko popoldne izvedli otroci z obiski po hišah v nekaterih vaseh v občini Velike Lašče – organizirajo Skavti v sodelovanju z Društvom za ohranjanje dediščine.

RAŠČANI PO POTI SVOJEGA ROJAKA

Človek, katerega duh je tako močno prisoten še pol stoletja po njegovem življenju, zares ni mogel biti običajen človek. Da je bil Raščan, ni zasluga Raščanov, pa smo klub temu na to ponosni. Dogodki in prireditve v zvezi s praznovanjem petstote obletnice njegovega rojstva so bile za nas zelo povezovalnega značaja. Pika na i je bil zadnji vikend v oktobru, ko se nas je poln avtobus – kar je dobra četrtnina vasi – odpravilo na pot, na kateri je naš rojak pustil neizbrisne sledi.

Augsburg je bila naša prva postaja in tu smo doživeli prvo presenečenje. V križnem hodniku cerkve sv. Ane so nas pričakali tamkajšnji izseljeniški duhovnik gospod Roman Kutin, dva predstavnika občinskega sveta mesta Augsburg, ki se po številu prebivalcev in velikosti lahko meri z Ljubljano ter člani slovenske družine, ki živi in dela v tem mestu. Kljub temu, da se je gospodu župniku zelo mudilo, si je vzel čas in nam v nekaj besedah orisal značilnosti cerkve in mesta, ki ga je zelo zaznamoval čas protestantizma. Povabil nas je k ogledu notranjosti cerkve, protestantskega muzeja in razstave »Vsem Slovencom«, ki je ravno ta čas gostovala na mestu, kjer smo se nahajali. Poleg tega smo bili deležni še prijazne postrežbe s kuhanim vinom, sadjem in sladkimi dobrotami. Ob sprehodu po mestu smo občudovali renesančno arhitekturo ter si ogledali zanimivo naselje revežev Fugerei, ki je stalo že v Trubarjevem času in je pomenilo nekakšna socialna pomoč potrebnim.

Naslednja postaja je bila Ulm, mesto ob Donavi in tudi tu smo doživeli presenečenje. Pred znamenito gotško katedralo, ki se ponaša z najvišjim zvonikom na svetu nas je pričakal profesor Marko Dvoržak, srčni Slovenec, ki je dolga leta predaval slovanske jezike na univerzah po Evropi. Zares zanimiv mož nam je tekom ogleda notranjosti katedrale in ob sprehodu po starem delu mesta povedal veliko zanimivega. Z veseljem smo se na njegovo povabilo usedli v stari pivnici, čeprav bi morali biti že zdavnaj pri avtobusu. Za takšno srečanje se je splačalo tvegati tudi to zamudo. Tako je Bad Urach za ta dan odpadel, pa nič zato. Opazila sem, kako je naš mladi vodič Jona počasi spreminjal mnenje o nas, saj nismo prišli na dvodnevno zabavo z nakupovanjem, ampak so nas resnično zanimali kraji, ljudje in sledi, ki jih je tu zapustil naš rojak. To svoje mnenje je utrdil po večerji v prijetnem hotelu v Reutlingenu, ko večini ni bilo za nočno pohajkovanje po mestnih pivnicah, ampak smo večer preživeli kar ob hotelskem pivu in prijetnem pomenku. Tudi naslednji dan smo bili enotnega mnenja, da je škoda dragocenega časa za nakupovanje.

Sprehod po Tübingenu v spokojnem miru nedeljskega jutra je bil zares nepozaben. Pravijio, da Tübingen nima univerze, ampak je vse mesto univerza sama. Tu sta leta 1550 ugledali luč sveta prvi slovenski knjigi Katekizem in Abece-dnik. Občudovali smo značilno arhitekturo mestnih zgradb, še zlasti na osrednjem trgu, ki ga krasi Neptunova fontana in mogočna mestna hiša iz 15. stoletja. Malo pred 10. uro smo prispeli v bližnji Derendingen – glavni cilj našega potovanja, ki je bil zadnja postaja Trubarjevega življenja. Tu je vodil župnijo 19 let. Tu je neumorno delal za slovenski

Nedeljsko jutro v Tübingenu, v ozadju Neptunova fontana

Cerkev sv. Gala, kjer je trubar pokopan

jezik in pravo vero, tu je razdajal srce svojim vernikom in delil dobroto mnogim, ki so bili v stiski. Bil je vsestransko pozitivna osebnost. Razumljivo, da je za njim ostalo toliko spoštovanja in pozitivnega odnosa do vsega, kar je njegovo, saj »ljubezen nikoli ne mine«, kot pravi sveti Pavel v pismu Korinčanom. Trubar je te besede dobro poznal in jih izpolnjeval. Ta kraj je bil za nas vrhunec doživetja. Najprej smo se ustavili pred vhodom v cerkev sv. Gala in na domnevni Trubarjev grob položili spominski venec, šopek in prižgali svečo. V kratki tišini je vsak po svoje doživiljal njegove tolikokrat izrečene besede: »Moji lubi Slovenci«. Ob 10. uri se je začelo evangeličansko bogoslužje, ki je bilo s pričo našega obiska še posebej svečano – z godbo in prepevanjem pevskega zbora. Ob tem smo bili zares presenečeni in počaščeni. Kasneje smo izvedeli, da je bil Derendingen v letošnjem letu pravi romarski kraj Slovencev, toda na prihod prav sovaščanov njihovega priljubljenega dušnega pastirja se jim je zdelo vredno posebej pripraviti. Pridigar je v svojem dolgem govoru Trubarja označil kot graditelja mostu med dvema tako različnima narodoma, jezikom in kulturama, kot sta nemška in slovenska. Evangeljska misel te nedelje je bila o Božjih poteh, ki so drugačna od človeških. Tako je bila tudi Trubarjeva pot daleč od njegovih načrtov in želja, a v Božjem načrtu zgodovinsko pomembna za Slovence, Nemce in Evropo. Po končanem bogoslužju smo zvedeli še mnogo zanimivega o njegovem življenju, družini in delovanju. Da se je kljub popolni sprejetosti v tem kraju počutil tujca ne morejo razumeti, saj niso izkusili, da še tako slastna pogača tujine ne more nadomestiti črnega kruha domovine. Poleg tega je bila v njem ves čas živa bolečina izgnanstva. Še eno dejstvo, ki govori kako je bil Trubar priljubljen v tem kraju je bilo zadnje slovo od njega, ko je množici pogrebcev spregovoril takratni dekan Jakob Andreae. Njegov govor je trajal cele tri ure, že naslednji dan pa je bil preveden v slovenščino in poslan v Ljubljano. Drugo dejstvo je dragocena slika, ki jo je leto po njegovi smrti dala izdelati njegova družina in sedaj obnovljena visi na vidnem mestu v cerkvi sv. Gala.

Zadnji postanek smo naredili v Bad Urachu, kjer je Trubar dve leti vodil Biblični zavod slovenske, hrvaške in cirilske tiskarne ter organiziral prevajanje svetopisemskih tekstov. Na kraju, kjer je bila takrat tiskarna, danes stoji le njegova skulptura.

Polni enkratnih vtisov in novih spoznanj smo v nedeljskem popoldnevu, večeru in dobršnem delu noči premagovali številne kilometre proti domovini in naši Rašci, katere ime je Trubar ponesel tako daleč. To zares ni bil izlet, ampak v nekem smislu romanje po poteh in krajih »nigirdoma«, kjer smo lahko vsaj malo podoživeli življenje svojega rojaka, nje-

Na Trubarjevem grobu

Pred cerkvijo sv. Gala v Derendingnu

govo neumorno slo po delovanju, hrepenenje po domu ter ljubezen do svojih »lubih Slovincov«.

Potovanje je organiziralo TŠD Rašica in naj tu velja posebna zahvala dvema članoma, to je gospe Minki Hribar za izvrstno tehnično izvedbo ter njeno stalno skrb na poti, da nihče od nas ni bil lačen še manj pa žejen. Za organizacijo ogledov je enkratno poskrbel Primož Škulj v dogovoru z dr. Zvonetom Štrubljem, ki nam je na poti organiziral tako prisrčne sprejeme. Tudi njemu v imenu vseh udeležencev iskrena hvala.

Marija Stritar

KOSTANJEV POHOD 2008

POHOD V ORGANIZACIJI DRUŠTVA ZA
OHRANJANJE DEDIŠČINE IZ GRADEŽA,
DNE 25. VINOTOKA, 2008

Letošnji kostanjev pohod je potekal po precej spremenjeni pohodni trasi. Kot običajno smo pohodniki krenili na približno 11 kilometrov dolgo pot pri Domu Krajanov na Turjaku in jo po treh urah zaključili pri sušilnici sadja na Gradežu. Pohoda se je udeležilo 61 odraslih in 9 otrok, kar nekaj pohodnikov pa je na naš Kostanjev pohod prišlo tudi iz bolj oddaljenih krajev. Zakonski par srednjih let je na vprašanje od kod prihajata tako odgovoril: »Sva iz Trbovelj, kjer nprestano vdihavamo onesnaženi prah. V vaših krajih imate bogastvo v obliki čistega zraka in naravnih lepot. Prišla sva, da se tega naučijeva«. Najbrž sta iz enakega razloga prišla na pohod tudi Mariborčana, če omenimo tiste iz najbolj oddaljenih krajev.

Na pot je udeležence pohoda z dobrimi željami pospremil predsednik društva gospod Boris Zore, za vodenje pohodnikov pa je poskrbela Metka Klančar, ki tod naokoli dobro pozna vsako še tako skrivno stezico. Od zbirnega mesta na Turjaku je pohodnike popeljala skozi gozd Velikega smrečja do najnižje točke pohoda prijazne vasice Prazniki, katere ime naj bi izviralo iz ljudskega izročila, ki pravi: »en kmet je bil prazen – tlake« (prazen (prost) – praznik). Po drugem izročilu pa se je v vasi kmetu poškodovalo govedo, zaradi česar so ga bili primorani zaklati. Ker je bila velika letna vročina in se je meso hitro kvarilo, so se zbrali vsi vaščani in nekaj dni pekli in jedli meso. Hvalili so se, da je bil to za njih največji »praznik« in vasi se je tedaj »prijel« ime Prazniki.

Iz Praznikov so ogreti pohodniki po travniški poti, prečanju doline Javorškega potoka in gozdni stezici mahnili do vasi Javorje, kjer so se naužili razgleda na Turjaški grad, cerkev sv. Ahacija, hribovje in kraje vse do Ljubljane. Pot je vodila dalje mimo polj do Škamevca. V kmečki vasici, ki ima le pet hišnih števil, vse hiše v tej vasi pa imajo napise z domačimi imeni, sta pri hiši, ki ima izobešen lesen napis »Pri Meru«, udeležence pohoda pričakala gospodinja Mojca in sin Matjaž. S pogrnjenim mizami obloženimi s poticami, rozinovim kruhom, flancati, piškoti, vročim čajem, domačim žganjem, zeliščnim žganjem in »zdravilno« vodo iz Belega potoka sta vabila k okrepčilu in krajšemu počitku.

Spočiti in podkrepjeni so pohodniki nadaljevali pot proti Lazam in nameravali pod vasjo Veliki Osolnik po gozdni poti priti do Malega Osolnika. Ko so zagledali cerkev Sv. Lovrenca na Velikem Osolniku, ki stoji na 721 m nadmorske višine, so si jo seveda želeli tudi ogledati. Pogumno so premagali vzpetino pred seboj in bili za trud, kljub malce oblačnemu vremenu nagrajeni z razkošnim razgledom na vse strani. Izjemno lego cerkve potrjuje tudi Jože Škulj v knjigi Velikolaške kulturne poti, v kateri je zapisal: »od tu je Bog opazoval lepoto, ki jo je ustvaril in v miru razmišljal, kje je lepši svet?« Kot na dlani so ležale cerkve posejane na okoliških hribovih: sv. Ahac na Gori, za njim sv. Peter na Vrhu, cerkev na Golem, Kureščku, Visoška iz 7. stoletja, Robarska, sv. Primoža in Felicijana nad Zgončami, sv. Roka, in mogočna velikolaška. Polnih pljuč svežega zraka so pohodniki nadaljevali mimo Malega Osolnika in podružnične cerkve posvečene sv. Jakobu, ki je znana po usodah svojih zvonov. 300 let stara zvonova so leta 1885 zamenjali z bronastimi, 27. januarja 1917 pa so za potrebe prve svetovne vojne vojaki vrgli zvonove iz lin. Domačini so jih morali odpeljati na Rašico, danes pa sta v zvoniku dva železna zvona iz leta 1922.

Pred pohodniki je bil še del poti skozi obsežen gozd, na območju katerega se pogosto zadržujejo medvedi, a so se le-ti varno umaknili pred razpoloženimi in s pohodnimi palicami oboroženimi junaki.

Steza med laporskimi polji, Laporje in potoček s skalnim slapom, nad katerim sta bila nekdanj jez za zbiranje vode in majhen mlin, so poznavalce okolice že opozarjali na bližino cilja pohoda – sušilnico sadja na Gradežu.

Napornejši del Kostanjevega pohoda je bil opravljen, za veseli del pa so poskrbele prizadevne članice in člani društva, ki so utrujenim vendar zadovoljnim pohodnikom ponudili šilce domačega, okusno obarbo s kruhom, pečen kostanj, jabolčnim moštom ter čajem.

Tudi Simon je zaigral na harmoniko in popestril zaključek druženja.

In kaj je na cilju povedala najmlajša udeleženka pohoda Teja iz Ljubljane, stara pet prstkov na roki: »Nogice me prav nič ne bolijo, sem pa lačna. V tisti vasi tam daleč sem pojedla flancat in popila čajček, sedaj pa bom obarico, še rajši pa bi vroč pečen kostanjček in že tečem po njega ...«

Besedilo in fotografije: Jože Jeršin

NA KOROŠKEM JE LEPO

»Na Koroškem je lepo in zanimivo,« je na Upravnem odboru Društva za Ohranjanje dediščine povedal predsednik društva Boris Zore, ko je predlagal enodnevni izlet za člane društva na Koroško.

Izlet je bil organiziran v nedeljo, 19. oktobra 2008, udeležilo pa se ga je 47 članov. Vožnja je bila zaupana avtobusnemu prevozniku z Rašice Vinku Zabukovcu, SP Alpetour, ki je udeležence na celi poti seznanjal z znamenitostmi in zgodovino krajev skozi katere so se peljali in hkrati skrbel tudi za veselo razpoloženje med vožnjo.

Legen

Cerkev sv. Jurija - Legen

Z Gradeža nas je pot mimo Ljubljane vodila do Gostišča Konjšek na Trojanah, po jutranji kavici pa dalje proti Slovenj Gradcu do naselja Legen. Ogljedali smo si cerkev sv. Jurija, ki razkriva zgodnje srednjeveške ostanke iz 9. stoletja. Ključnega pomena je izredno odkritje predromanske zgodnje srednjeveške cerkvice iz časov med prvo polovico 9. stoletja in prvo polovico 10. stoletja s staroslovanskimi grobovi in najdbami keltskega kulturnega kroga. Cerkev je značilna predstavnica »koroškega tipa« romarskih cerkva s kornim, t.j. vzhodnim zvonikom.

Splavarjenje

V splavarskem pristanu na Gortini smo se ob lepem sprejemu in pozdravnem nagovoru kormoniša vkrkali na velik splav, ki splavari pod geslom »Na Koroškem je fajn ...«. Med vožnjo, ki traja 2 uri in 30 minut, smo bili deležni:

- pogostitve s kruhom in soljo ter domačim žganjem,
- predstavitve flosarjev in njihove dejavnosti,
- zanimivega programa, s katerim smo na izviren način izvedli vse o splavarjenju in življenju v Dravski dolini nekoč,
- pogostitve s tradicionalno flosarsko malico (golaž, polenta zabeljena z grumbi, ržen kruh in flosarska kavica),
- flosarskega krsta – flosarski župnik je krstil dva novo pečena flosarja in ju očistil njunih "grehov" polni duši,
- za dobro voljo, glasbo in strežbo so skrbeli flosarji, flosarke frajle in muzikanti z zanimivimi animacijskim programom.

Cerkev sv. Martina - Libeliče

Libeliče

Libeliče je gručasta vas ob reki Dravi in leži tik ob avstrijski meji. Kraj ima zelo zanimivo in pestro zgodovino. Pod vodstvom lokalnega vodnika smo si ogledali le največje znamenitosti:

- cerkev sv. Martina, ki se nahaja ob obrobju vasi in nudi lep razgled na okolico,
- kostnico sv. Mihaela, ki izvira iz 12. st., ki predstavlja edinstven spomenik in je tudi edini izmed treh primerkov v Sloveniji, ki ima v celoti ohranjeno vsebino – kostnico,
- črno kuhinjo, ki je izjemen primerek črne kuhinje v župnišču z mnogimi starimi kuhinjskimi pripomočki in sodi med največje črne kuhinje ohranjene v Sloveniji,
- kmečko zbirko, ki prikazuje tradicionalno kmečko gospodarstvo od druge polovice 18. stoletja do približno leta 1970 na območju Libelič, Libeličke gore in Gorč; kmečka zbirka je bila postavljena v gospodarskem poslopju župnišča v počastitev 80. obletnice priključitve Libelič k matični domovini; obsega veliko (približno 800) zanimivih starih kmečkih in rokodelskih orodij – strojev, ki so jih darovali domačini,
- plebiscitno muzejsko zbirko tudi postavljeno v župnišču: zbirka ponazarja dogajanje na Koroškem v času plebiscita in predstavlja trud zavednih Libečanov za ponovno priključitev Libelič k matični domovini,
- »gasilsko pumpo« s svojo streho na sredini vasi ob vaški kapelici – kupljena je bila leta 1912 in je svojemu namenu služila vse do leta 1938. Uporabna je še danes, ponaša se z bogato zgodovino in predstavlja poseben ponos Libeličanov.

Turistična kmetija v Šentanelu

Na turistični kmetiji s stoletno tradicijo Marin-Miler v hribovski Turistični vasi Šentanel, ki je znana po moštu iz domačega sadja, žganju in marmeladah, za poslastico pa nudijo »kvočeve nudlne«, smo imeli pozno kosilo. Za dobro voljo vseh gostov so poskrbele naše članice društvene skupine »Suhe češplje« s kitaristom in harmonikarjem. Polni lepih vtisov in doživetij smo se v poznih večernih urah vračali domov. Preživeli smo lep in nepozaben dan. Tudi bralcem Troble sporočamo: »Res je. Na Koroškem je fajn – na Koroškem je lepo.«

Besedilo in fotografije: Jože Jeršin

Del črne kuhinje – Libeliče

Gasilska pumpa - Libeliče

Zbirka starega kmečkega orodja – Libeliče

“Suhe češplje” so prepevale tudi na Koroškem

Gradeški flosarji

SPOMNILI SMO SE PADLIH BORCEV

Kot vsako leto v spominskih slovesnostih ob Dnevu mrtvih smo tudi letos 24. oktobra organizirali komemoracijo na pokopališču v Velikih Laščah.

V kratki in lepi slovesnosti so sodelovali otroci Osnovne šole Velike Lašče, učenci glasbene šole in predstavniki kulturno-umetniškega društva. Vsak je s svojim delčkom programa tako s pesmijo, z zaigrano skladbo, s pripovedjo in recitacijo pripomogel k spominski slovesnosti. Pomen in težo spomina na dogodke v času druge svetovne vojne je v svojem govoru lepo povzel Ivan Gačnik z naslednjimi besedami:

»Veličastju smrti svet se je odkril, pravijo verzi slovenske narodne pesmi. In prav primerni so za ta tihi, mirni jesenski čas, ko se narava poslavlja in pripravlja na počitek. V tem času so dnevi najlepši, vendar kljub svoji lepoti vzbujajo v nas občutek otožnosti in žalosti, ko se s posebno pieteto spominjamo naših bližnjih in prijateljev, ki so odšli od nas. Zbrali smo se, da se poklonimo spominu na mrtve, na naše svojce, prijatelje in na te znane in neznane partizane, ki počivajo na našem pokopališču, na ljudi, ki so nam dokazali in nam še danes dokazujejo in kličejo iz groba kot opozorilo, da Slovenci vendarle nismo hlapci z upognjenim hrbtom, na katerem naj bič ostane, gospodar pa se menja, kot je zapisal Cankar v svoji drami Hlapci. Nikoli ne smemo pozabiti borbe Trubarja, ki je prvi poimenoval Slovence kot narod, borbe Prešerna, ki svojega jezika ni dal, borbe Cankarja, ki se je na pragu 20. stoletja srečal s kapitalizmom in krivico. Ne pozabiti morije druge svetovne vojne in trpljenja zaradi nje. Res je, kot je bilo že velikokrat rečeno, obsojanja vredno dejanje povojnih pobojev, vendar pa veličine partizanskega boja nikakor ne moremo izenačevati s tistimi, ki so bili za svoj blagor pripravljeni izdati jezik in narod.

Teolog dr. Janez Janžekovič je v enem izmed svojih del še pred drugo svetovno vojno zapisal: »Narod je skupnost moralnih načel, skupnost dobrega proti zlu, zato ne more biti protislovja med narodom in vero. Kdor trdi, da je dovoljeno

izdati narod, da bi se ohranila vera, je tako v zmoti, kot če bi rekel, da je treba smrtno grešiti da bi se zveličali.«

Spomnimo se enotnosti prebivalcev Slovenije ob referendumu za samostojnost in v vojni za Slovenijo. Mogoče smo se zaradi te enotnosti izognili travmam, ki so jih doživljali drugi jugoslovanski narodi. Take enotnosti pa naši predniki niso znali doseči med drugo svetovno vojno, zato imamo toliko spominskih obeležij na eni in drugi strani. Vprašajmo pa se, kaj bi se z našim narodom zgodilo, če se nebi našli ljudje, ki so se uprli okupatorju. Mnogi od njih so darovali za novo rojstvo, za novi rod, svoje življenje. Ali ne bi bilo preprosteje ukloniti hrbta, pozabiti Trubarja, Prešernovega Črtomirja, Cankarjevega učitelja Jermana in druge. Ne, za njih to ni bilo sprejemljivo. Tudi njihova zasluga je, da imamo danes svojo državo, da nismo več del neke skupnosti, v kateri bi drugi odločali o naši usodi. Vemo tudi, da Nemci in Italijani niso imeli v načrtu nobene samostojne Slovenije. Tudi vemo, da je bila meja med Jugoslavijo in Italijo blizu Postojne, ne tako daleč od tukaj. Prepričani smo lahko, da brez partizanskega boja, čeprav se ga danes mnogi sramotijo in je celo nekdanji državni tožilec dejal, da je bilo ilegalno, ker takrat, ko so se začeli upirati okupatorju niso imeli svoje države in niso bili mednarodno priznani, Slovenije ne bi bilo v današnjih mejah. Njihova zasluga je tudi, da lahko rečemo, da je slovenščina uradni jezik Evropske skupnosti, da smo danes, čeprav majhni, enakovredni jezikom, ki so nas pretekla stoletja zatirali in ogrožali.

Naj zaključim z mislijo, iz pisma Toneta Čufarja, ki je pisal staremu iz zapora: »Če katerega nas ne bo, vedita, da nismo živeli zaman, da smo bili tam, kjer mora biti sin dobre trpeče slovenske matere in zavednega slovenskega očeta.«

Tudi pokojni tovariši tu, na tem pokopališču, so bili tam.«

Za kratek in lep program komemoracije so največ prispevali otroci Osnovne šole in člani kulturno-umetniškega društva iz Velikih Lašč. Hvaležni smo jim za njihovo sodelovanje.

ZARJA SPOMINOV

Društvo za ohranjanje izročil NOB in osamosvojitve
Velike Lašče

SKRB ZA ČISTO OKOLJE

Ponovno prebujeno TD Turjak nadaljuje delo v duhu boja za čisto okolje. Tako smo 20. septembra organizirali čistilno akcijo, saj je bil s smetmi prekomerno obtežen center Turjaka neprimerna lokacija za dobrodošlico gostom, ki so se udeležili nedelj-

ske prireditve na Gradežu. Člani so z lastnim orodjem in veliko vnemo očistili stezo, ki vodi do doline in naprej proti Kureščku, članice pa smo očistile prostor pred zgradbo KTZ-ja. Po trdem delu smo si privoščili dobro malico v senci turjaške lipe.

V bodoče vabimo tudi ostale ljudi dobre volje, da se nam pridružijo pri naših akcijah. Saj vse ni samo v denarju, ampak je dober tudi občutek, da si za svoj kraj storil nekaj dobrega. Čistoča kraja pa je vsekakor prvo ogledalo, ki turistu pove, kam je prišel.

Besedilo in slike: Brigita Železnikar

MALI OSOLNIK

Ugasnilo je domače ognjišče, ugasnila je toplina, ki ob besedi dom ogreje srce, in ugasnili so spomini. Počasi bo zagotovo ugasnila tudi hiša. Sesedla se bo vase in pod kup kamenja, lesa in opeke skrila otroški smeh in ljubezen, ki jima je včasih dajala zavetje.

Besedilo in fotografija: Jože Jeršin

NOGOMETNI TURNIR OB PETI OBLETNICI ŠD NK VELIKE LAŠČE

OKROG 180 MLADIH NOGOMETAŠEV NA
TURNIRJU V VELIKIH LAŠČAH

Športno društvo NK Velike Lašče je ob peti obletnici delovanja 22. in 23. novembra v športni dvorani v Velikih Laščah organiziralo turnir v malem nogometu za mlade nogometaše. Ekipe so bile razdeljene v štiri starostne skupine: do 8 let (U-8), do 9 let (U-9), do 11 let (U-11) in do 13 let (U-13). Turnirja se je udeležilo skupaj 24 ekip, ki so prišle iz Ljubljane (NK Bravo), Kočevja (NK Kočevje), Ribnice in Sodražice (KMN Extrem), dobropoljske doline (ŠD Kompolje) ter seveda domače ekipe NK Velike Lašče.

Posebej zanimivo je bilo spremljati najmlajše – nekateri so imeli samo šest let – ki so se večinoma prvič srečali s tovrstnim tekmovanjem. Gledalcev je bilo zelo veliko, saj so večino otrok spremljali njihovi starši. V obeh dneh smo našli več kot 400 gledalcev, pri čemer jih je bilo na tribunah naenkrat največ okrog 250. To je bilo v času turnirja najmlajše starostne skupine, ko smo spremljali 9 ekip.

Turnir je v celoti uspel tako organizacijsko kot tudi tekmovalno. Ponovno se je potrdilo, da je nogomet najbolj priljubljena moštvena igra med mladimi in tudi to, da je NK Velike Lašče z delom z otroci v nogometni šoli na pravi poti.

Marko Žužek, predsednik ŠD NK Velike Lašče

Dobitniki pokalov po starostnih skupinah:

U-8	U-9	U-11	U-13
1. NK Bravo	1. NK Velike Lašče	1. NK Kočevje	1. NK Kočevje
2. KMN Extrem 2	2. NK Bravo 2	2. NK Velike Lašče 2	2. NK Velike Lašče
3. NK Kočevje	3. NK Kočevje	3. NK Velike Lašče 1	3. KMN Extrem 1

*Naj bo mirno,
naj bo lepo ne le v praznični bleščavi,
naj prav vsak dan v novem letu z
nasmehom toplim vas pozdravi!*

*Vesel božič ter zdravo, srečno in uspešno
novo leto 2009 želi
Društvo podeželjskih žena in člani
folklorne skupine Velike Lašče.*

Prvaki U-9

Viceprvaki U-13

2. in 3. U-11

2. KROG DRŽAVNEGA PRVENSTVA ZA VETERANE IN REKREATIVNE IGRALCE V NAMIZNEM TENISU

TVD Partizan Velike Lašče je prevzel organizacijo 2. kroga državnega prvenstva v namiznem tenisu za veterane in rekreativne igralce v sezoni 2008/2009. Tekmovalo je kar 106 igralcev in igralcev iz celotne države. Nastopali so v desetih posamičnih kategorijah in štirih kategorijah dvojic. Najprej se je tekmovalo v skupinah 3–5 igralcev, kjer sta se prva dva uvrstila v nadaljnje dvoboje na izpadanje, preostali pa igrali v tolažilni skupini. Dobro izurjena ekipa zapisnikarjev, ki ima izkušnje že iz Cenetovega memoriala, je bila kos zahtevni nalogi in je odlično izpeljala tekmovanje, ki je potekalo na 12 mizah. Naj omenim, da so se prvenstva udeležili tudi štirje invalidi na vozičkih. Nova dvorana ima ustrezen dostop in sanitarije, ki omogočajo invalidom, da se lahko udeležujejo prireditev. Nekateri invalidi so člani slovenske paraolimpijske reprezentance, ki nas je zastopala na olimpijadi. Tokrat so tekmovali med zdravimi tekmovalci in po običajnih pravilih. Moram priznati, da je bilo zelo zanimivo spremljati njihovo igro. Seveda so na koncu vsi najboljši prejeli zaslužene medalje. Čestitke domači

igralki Snežani Bahor za osvojeni dve bronasti medalji. S strani Namiznoteniške zveze Slovenije pa smo za izvedbo tekmovanja prejeli čestitke tudi organizatorji tekmovanja (Nataša, Niko, Emil in Igor).

Rezultati po kategorijah:

Zapisal in fotografiral: Igor Sever

Kategorija ženske do 39 let	
1.	GERDINA MATEJA
2.	ZRINSKI RENATA
3.	PREVOLNIK DARJA
3.	DROZG IRENA

Kategorija ženske nad 40 let	
1.	BELAVIČ JOLANDA
2.	ŠEBJANIČ PUPIS JASNA
3.	GRADIŠNIK SONJA
3.	BAHOR SNEŽANA

Kategorija moški do 39 let	
1.	FRIDRIH DEJAN
2.	RIKANOVIČ DRAGAN
3.	MLAKAR LUKA
3.	ŽGANK MATEVŽ
Zmagovalec tolažilne skupine: MAGAJNE MARKO	

Kategorija moški 40 do 49 let	
1.	BEZJAK SAMO
2.	ŠTOR GORAZD
3.	MASELJ BOJAN
3.	KAKER BORUT
Zmagovalec tolažilne skupine: KRENKER FRANJO	

Kategorija moški 50 do 59 let	
1.	HRIBERNIK FRANC
2.	ŠEMROV MIRO
3.	ŠKOBERNE BORIS
3.	VITANC MARJAN
Zmagovalec tolažilne skupine: SUPANIČ BOJAN	

Kategorija moški 60 do 64 let	
1.	POGAČAR JOŽE
2.	BAŽATO DUŠAN
3.	TRČEK MATEVŽ
3.	BUH RUDI
Zmagovalec tolažilne skupine: STANKOVIČ DRAGUTIN	

Kategorija moški 65 do 69 let	
1.	HAFNER JOŽE
2.	JUG JULIJ
3.	RABIČ STANE
3.	TAVČAR EDO
Zmagovalec tolažilne skupine: RAJH IVAN	

Kategorija moški 70 do 74 let	
1.	KOSOVEL BORIS
2.	SVOLJŠAK JANEZ
3.	BRATUŽ JOŽE
3.	POGAČNIK STANE
Zmagovalec tolažilne skupine: NOVAK JANKO	

Kategorija moški nad 75 let	
1.	PETROVIČ LADO
2.	MIKELN MIROSLAV

Kategorija ženske dvojice - enotna	
1.	ZRINSKI RENATA – BELAVIČ JOLANDA
2.	GERDINA MATEJA – ŠEBJANIČ PUPIS JASNA
3.	PREVOLNIK DARJA – GRADIŠNIK SONJA
3.	DROZG IRENA – BAHOR SNEŽANA

Kategorija moške dvojice do 39 let	
1.	FRIDRIH DEJAN – LENKO JERNEJ
2.	ŠKERL DAMIR – GAJŠEK PRIMOŽ
3.	ŽGANK MATEVŽ – SUŠEC ANDREJ
3.	MLAKAR LUKA – ČRNILOGAR DENIS

Kategorija moške dvojice 40 do 59 let	
1.	ŠEMROV MIRO - KRENKER FRANJO
2.	ULČNIK MATEJ – RAKOVEC BRANE
3.	BRATKOVIČ DRAGO – ŠTRAKL ROMEO
3.	MASELJ BOJAN – ŠKOBERNE BORIS

Kategorija moške dvojice nad 60 let	
1.	JUG JULIJ – BAŽATO DUŠAN
2.	STANKOVIČ DRAGUTIN – KENIČ IVAN
3.	BUH RUDI – POGAČAR JOŽE
3.	BRATUŠ JOŽE – TRČEK MATEVŽ

NAMIZNI TENIS – MEDOBČINSKA LIGA

Ekipe TVD Partizan, ki nastopa pod imenom Velike Lašče, je končala letošnjo sezono v medobčinski ligo na tretjem mestu in si spet zasluženno priborila pokal.

Igor Sever

LESTVICA (skupaj):		število tekem	zmage	remiji	porazi	TOČKE	doblj. igre	:	izgub. igre	razlika iger
1.	KGG KRKA	11	10	1	0	21	80	:	30	50
2.	ŠMARSKI TAMLADI	11	7	2	2	16	75	:	35	40
3.	VELIKE LAŠČE	11	6	1	4	13	62	:	48	14
4.	ŠMARJE SAP - VETERANI	11	5	0	6	10	55	:	55	0
5.	FIIRT BAR	11	4	0	7	8	43	:	67	-24
6.	ŠD KOMPOLJE	11	1	0	10	2	26	:	84	-58

NA MARTINOVANJE MED PRIJAZNE IN GOSTOLJUBNE BELOKRANJCE

Martinovo je eden najstarejših jesenskih praznikov in je povezan s tem, kar so ljudje čez leto ustvarili, pridelali in vzredili. Je nekakšen zahvalni dan. Na koncu jeseni so bili pridelki pod streho, živina se je vrnila s pašnikov, mošt je dozorel v vino. Hrane je bilo dovolj in privoščili so si slavlja in pojedine.

Po legendi je sodila na mizo gos, saj se je sv. Martin pred imenovanjem za škofa zaradi svoje skromnosti skrtil med gosi. Te so ga izdale in za kazen so morale umreti. Ni bila značilna jed le gos, pekli so tudi kokoši, peteline, race in svinjino.

Tudi danes se Slovenci poveselejo na martinovo. Zadiši po slastnih jedeh. Pečena gos ali raca, rdeče zelje, mlinci so tradicionalna jedila, ki jih pripravljajo po Sloveniji. Seveda sodi zraven mlado vino, ki ga sv. Martin zbistri v rujno vince.

Tudi vodstvo laških upokojevcev je odločilo, da novembra, dan po martinovem, organizira izlet z martinovanjem v Belo Krajino, ki ima veliko belih drevesnih lepotic – brez, vendar imena ni dobila po njih, ampak po beli laneni narodni noši. Znana je po gostoljubnosti in prijaznosti ljudi. Turizem postaja vse bolj pomemben, razvijajo se turistične kmetije z bogato vinsko in kulinarčno ponudbo.

Poln avtobus veselo razpoloženih udeležencev martinovanja je šofer Jože popeljal po dolenski avtocesti. Pred očmi se nam je prikazala čarobna dolenska pokrajina: griči, gradovi, cerkvice, polja, travniki in gozdovi. Prevzel nas je pogled na Novo mesto, na reko Krko, ki se tiha in nema vije okrog mesta, na znameniti Breg s hišami na ostankih srednjeveškega obzidja in Kapiteljsko cerkev v ozadju.

Ustavili smo se pod Gorjanci pri stari gostilni (1927) pri Badovincu na Jugorju. Odprl se nam je razgled na pogorje Gorjance, na gručaste in slemensko razložene vasi, lepo obdelane njive in travnike. Gorjanci so s številnimi izviri pomemben rezervoar pitne vode za Novo mesto in okolico.

Pisatelj Janez Trdina je v svojih bajkah in povestih o Gorjancih opisal zdravilno vodo izvira Gospodična, ki ima celo pomlajevalno moč.

Še malo vožnje in že smo na turistični kmetiji sredi vinogradov. Uvodni del martinovanja se je začel s prijaznim sprejemom, z odlično belokranjsko pogačo, metliško črnino in belokranjcem, ki sta zaščiteni vini. Sproščali smo se z dobro voljo, kajti med nami ni bilo nergačev, naveličanih ljudi brez energije – sami slavčki, ki ne godrnjajo, vedno le pojejo in se smejiyo.

Postanek še v Metliki, ki se je razvilo v trgovsko in obrtniško mesto z močnim kmečkim zaledjem. Prav na martinovo je na metliškem gradu krst metliške črnine. Nežni spol izleta je moral še malo pogledati tekstilne izdelke tovarne Beti. Tudi starejše gospe rade hodimo naokrog lepe in privlačne.

Tradicionalno martinovanje smo imeli na turistični kmetiji pri Štefaniču v Dragatušu. Posebnost kmetije je njihova gostilna Župančičev hram, v kateri je mladost preživljal pesnik Oton Župančič.

Dragatuš je gručasta vasica sredi Bele Krajine na rahli vzpetini ob cesti Črnomelj–Vinica. Je naselje z osnovno šolo, trgovinami in župnijsko cerkvijo sv. Janeza Krstnika iz leta 1858, obnovljena je bila leta 1986.

Na praznovanju je bila miza turistične kmetije bogato obložena, kot je v navadi v Beli Krajini. Postregli so nas s pečeno svinjino – odojkom, perutnino, mlinci, potico, vinom in zvoki harmonike. Plesa, petja in dobre volje je bilo v izobilju.

Še dolgo se bomo spominjali praznovanja in ene najstarejših ljudskih rim: »Svet Martin dela iz mošta vin,« saj so nam vlile novih moči za dolge zimske dni.

Besedilo: Marija Šolar Merjasec

SREČANJE UPOKOJENCEV

Jesen je s pisano paleto barvo krasila gozdove, sonce pa je še poudarilo to lepoto. Iznad žarečih barv gozda so se jasno odražali beli zidovi turjaškega gradu.

Prav tak je bil, ko smo se neke sobote v oktobru zbrali upokojenci naše občine na turjaškem gradu.

Namen srečanja je, da se po dolgem vročem poletju spet zberemo v večjem številu, se pozdravimo s prijatelji in znanci, se pogovorimo, pa tudi zaplešemo.

S svojim kratkim obiskom nas je počastil tudi g. Zakrajšek. Seznanil nas je s problemi in načrti naše Občine in nam zaželel še naprej prijetno zabavo. Lepo se mu zahvaljujemo za prispevek pri uporabi viteške dvorane, enako tudi organizatorjem in vsem, ki ste kakor koli pripomogli, da smo se imeli lepo.

Zofija Jakše

DRUŠTVO UPOKOJENCEV VELIKE LAŠČE
ŠOLSKA ULICA 18

1315 VELIKE LAŠČE

Novo leto je neznanec
Prav lepo ga bo spoznati, pa
vendar ne preveč pričakovati .
Staro leto je minilo, ne oziraj
se nazaj,
novega pa ne priganjaj –
presenetiti se daj !
(Svetlana Makarovič)

Vsem članom in članicam društva upokojencev
in občanom ter občankam
želimo vesele božične praznike
ter srečno novo leto 2009, zdravja, osebne
sreče v družinskem in širšem okolju.

V imenu upravnega odbora
društva upokojencev

Mija Grebene - Jelaska

SREČANJE PO 50 LETIH

Prvo soboto v oktobru smo se na družabnem srečanju v Ribnici na Dolenjskem zbrali učenci, ki smo v šolskih letih 1957/58 do 1958/59 obiskovali mizarsko šolo v Idriji, ter naša nekdanja profesorica Radica Pahor, z namenom da si ogledamo domačijo jezikoslovca Stanislava Škrabca, izdelovanje suhe robe ter gremo z avtobusom na ogled nekdanj strogo zaprtega območja Gotenice, Kočevske reke ter grobišč povojnih pobojev v Kočevskem Rogu.

Idrija je bila takrat znana kot eno večjih izobraževalnih središč Primorske, saj sta bili tam poleg gimnazije – učiteljišča tudi poklicna mizarska in kovinarska šola. Poklicno mizarsko šolo so obiskovali učenci z Gorenjske, Dolenjske, Notranjske in Primorske.

Po kratkem pozdravnem klepetu se nam je pridružil lokalni vodič g. Prelesnik, ki nam je v kratkem nagovoru prikazal zgodovino in zanimivosti kraja. Peš smo se odpravili na ogled rojstne hiše jezikoslovca patra Stanislava Škrabca v Hrovači. Zanimiv je bil ogled črne kuhinje, peči z napravo za sušenje perila, kašče, skednja, novega umetniškega razstavnega prostora itd.

Pot smo nadaljevali z avtobusom v Žlebič na domačijo sošolca Alojza Tanka, kjer se ukvarjajo z izdelavo suhe robe. Med ogledom (nekateri tudi z nakupom lično izdelanih kuhalnic, podstavkov, okrasnih skodelic z različnimi ornamentami itd.) nas je gospodinja počastila z aperitivom, dobro domačo potico in kavico.

Dobre volje smo se poslovili in se odpeljali v vas Sajevec k priznanemu izdelovalcu posodarstva g. Francu Jakliču, ki nam je predstavil izdelavo škafov, rešet in drugih drobnih izdelkov.

Drugi del programa smo nadaljevali z malo upočasnjeno avtobusno vožnjo skozi nekdanj strogo zaprto območje Gotenice, Kočevskega Roga, kjer smo se ustavili in si ogledali grobišče Jama pod Krenom. Med potjo in ob grobišču nam je vodič na kratko povedal o delu in trpljenju tamkajšnjih ljudi med in po vojnem času. Med pogledom na jamo – grobišče nam je zastal dih in se nam zastavilo vprašanje »Zakaj?«

Mir in tišino gozda smo zapustili in se zapeljali mimo Kočevja po prelepi pokrajini nazaj v Ribnico.

Srečanje smo zaključili ob poznem kosilu v prijaznem gostišču Pugelj z dogovorom, da se naslednje leto (junija) spet srečamo in ogledamo Vrhniko z okolico. Skrb za izvedbo srečanja sta prevzela domačina sošolca Bolka Franc in Alojz Tanko.

Slika in besedilo: Bernard Bučinel

NA OBISKU ... PRI ŠTEFANU ZRNCU V LAPORJU

Laporje so manjša vas Turjaške pokrajine na visoki in položni vzpetini (535 m), ki jo obkroža močvirna dolina Loka. Področje vasi in okolico pokriva lapor, od tod tudi ime Laporje, ki so znane tudi po tem, da so leta 1938 pogorele in po pripovedovanju domačinov tudi po tem, da ima tu slana mlade.

Za zaključek kolesarske sezone sem si ponovno zaželel gozdnih poti, ki so še posebno vabljive ob tem letnem času. Oktober se izteka in spreminja naravo v čudovite jesenske barve, ki te vsega prevzamejo in popeljejo v svet domišljije. Sonce proseva skozi veje in riše lepoto na gladino bajerja ob poti. Obkroža ga visoka suha trava, ki se pozibava v jesenskem soncu in riše na gladino, ki jo vsake toliko časa prečka vodni pajek z dolgimi nogami oziroma suha južna.

Že kmalu na začetku gozdne poti, ki vodi v raške gozdove z najvišjim gozdnatim Krajem (640 m) zavijem levo skozi gozd. V udorinah ob gozdni poti so nekdanji vaški lazi, ki so jih še po drugi svetovni vojni obdelovali Raščani za pridelavo kolerabe in drugih poljščin. Vsi ti lazi so še danes ograjeni z do meter visokim suhozidom, a je že močno razkopan, ne ve pa se, kateri predniki so ga gradili. Danes so lazi zaraščeni in se stapljajo z ostalim gozdom.

Med vožnjo kolo poskakuje po kamnitih pečinah, a kmalu nato se je treba umakniti globokim traktorskim kolesnicam, ki jih je zalila deževnica in spet je lepa travnata gozdna pot. Vozim skozi Suzaje, kjer dejansko vse solzi zaradi nepropustnih lapornatih tal na katerih skoraj ni zemlje. Raste, le visoka ostra trava in kdo ve koliko let stari zakrneli in zverženo raščeni borovčki in pol suhi hrastički. Vse to te spominja na japonski bonsaj. Ko ob daljšem poletnem sušnem obdobju »odsolzi« vsa voda, imaš občutek, kot da voziš po dolini smrti, zlasti še ko opazuješ ob poti vaše odpade z zverženo avtomobilsko pločevino in drugo navlako. Za gozdom se odpre valovit nagnjen laporški svet senožeti in opuščenih njiv, levo po senožeti pa med krošnjami sadnega drevja strehe hiš. Prevzame te razgled na jesensko obarvane dolnjske griče s starimi cerkvami, a za temi griči so nove doline, polja in ceste v drug svet.

Zapeljemo po senožeti do sicer novejšje hiše znanca Štefana Zrnca, ki je le nekaj pred menoj iz gozda s traktorjem pripeljal v letvenih koših nagrabljen listje za nastil živini, kot se je to delalo vsako jesen po kmetih.

Pozdravila sva se na pragu hleva in kot se spodobi izrečem: »Bog daj srečo,« in kar je res, je vse vzorno urejeno. Krava simentalke pasme daje dnevno 18 litrov mleka, poleg je okoli 450-kilogramski bik za zakol, na koncu pa nekako 100-kilogramski izek, ki ga zaradi obilice mleka še vedno pripušča, kar se mu tudi pozna. Tudi sam sem imel živino, zato to delo cenim in spoštujem, a danes se ukvarjam le še s kunci.

Pogovor sva nadaljevala pred hlevom, a ker je pričelo rahlo rosiiti, me je povabil v hišo. »Veš kaj Štefan, kar pod napušč stopiva, saj ne bo dolgo.« Medtem je pristopila tudi gospodinja, ki je doma z Hočevja in pogovor je stekel o znancih in vse mogočih dogodkih in življenju, kajti ko si že malo v letih se najraje spominjamo mladosti. Vrnili smo se v leto 1938, ko je pogorela vas Laporje, česar se tudi sam dobro spomnim.

Štefan je začel pripovedovati, kot zna samo on, ki vse obrne

v šalo, celo kadar govori o smrti. »Zažgali so otroci in kaj ne bi gorelo, saj je bilo vse leseno in krito s slamo, hiše in gospodarska poslopja pa so se naslanjala eno ob drugo.« »Reševali smo živino, vode pa tako ni bilo, kljub temu, da so dva meseca preje pri izviru Na koritu zamenjali staro leseno korito z betonskim, a to je bila le kaplja v morje pri takem ognju, korito pa na drugem koncu vasi.« »Jaz sem rešil, le latvico in nož pa še zato mi je dejala mati, da bi bilo bolje, če bi rešil kruh in žlico.«

A Štefan nadaljuje: »Mladost je bila, kot je lahko le mladost. Ko sem odslužil vojaško sem bil v glasbeni skupini Podgorski fantje iz Škocjana. Igrali smo narodnozabavno glasbo in zabavali staro in mlado od Kočevske Reke, Mozlja in Turjaka do okolice Grosuplja. Po letih je skupina razpadla, ker sta dva umrla, a ljubezen do glasbe in petja me je vlekla dalje. Leta 1987 smo začeli z vajami in tudi petjem v Moškem oktetu Turjak in peli do leta 2007 in se prijateljsko razšli, ker je smrt, ki nikoli ne trka, ponovno posegla v naše vrste, nekaj pa je tudi na tem, da se bližamo osemdesetim letom in glas ne uboga več, kot v mladosti. Ljudje so se me navadili, spoznali in me v letošnjem Trubarjevem letu pripravili do tega, da sem nastopal kot Trubar na Rašici, Velikih Laščah, na Muljavi, Grosuplju, Ljubljanskem gradu in na Gradežu s Suhimi češpljami, pojem pa še v Škocjanu na koro, da nedelja lepše mine.«

»Štefan kaj si pa še počel v življenju poleg petja in kmetovanja?« »Ja 18 let sem bil priložnostno zaposlen, kot pobiralec naročnine za radio in televizijo v teh naših odročnih krajih. Kolovratil sem v dežju, snegu in mrazu peš po bližnjicah skozi gozdove od Podturjaka, Praznikov in po Krvavi Peči iskal Žukovo, dokler nisem ugotovil, da so nad Velikimi Poljanami. Na celem področju je bilo 170 naročnikov in lahko si misliš koliko sem moral prehoditi, a do marsikoga tudi večkrat, kajti ljudje niso imeli vedno denarja, nekateri so se pa tudi skrivali. Prišel je čas, ko sem dal »obrt nazaj«, a za odpravnino sem bil deležen le besed: »Hvala lepa za sodelovanje,« temu primerna je tudi pokojnina, zato se moram na stara leta še vedno ubijati, kot vidiš, z grabljenjem listja, drugim pa listje kar samo skupaj leti.« Njegov napol žalosten nasmeh me je zbegal, da nisem vedel, ali bi se smejal tudi tej šali.

Ves čas sem ju občudoval, kako sta se dopolnjevala in spodbujala, kdo naj pove več zabavnih zgodb. Nasmehal sem se kot že dolgo ne, da sam nisem vedel kdaj sta minili dve uri. A ti dve uri sta mi potrdili staro misel: »Zdrav duh v zdravem telesu,« je njuno največje bogastvo!

Napisal: Jože Škulj

UNISAT - antenski sistemi
 Peter Kočevar s.p. Merharjeva 2, Ribnica. gsm 041 761-769

NOVO

Končno na SAT tudi POP TV, Kanal A in TV 3!

UGODNO:
 državne subvencije pri nakupu SAT sistemov,
 v primeru slabega sprejema SLO-1 in SLO-2.

EKSKURZIJA SIMPOZIJA OBDOBJA V TRUBARJEVE KRAJE

Vsakoletni tridnevni simpozij Obdobja v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi je zasnovan kot mednarodno znanstveno humanistično srečanje, zato se ga udeležujejo poleg domačih in tujih jezikoslovcev in literarnih teoretikov tudi strokovnjaki drugih humanističnih ved. Letošnji simpozij Obdobja 27 je potekal od 20. do 22. novembra 2008 v organizaciji Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in imel naslov Reformacija ne Slovenskem (Ob 500-letnici Trubarjevega rojstva). Referenti iz 12 držav so predstavili 61 referatov predvsem s področja jezika in literature, pa tudi zgodovine, sociologije, glasbe in umetnostne zgodovine.

Red. prof. dr. Miran Hladnik, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani O simpoziju Obdobja 27:

Simpozij o reformaciji ob 500-letnici rojstva Primoža Trubarja me je veselo presenetil zato, ker je bilo praznega jubilejnega besedičenja komaj kaj, namesto tega pa polno drobnih svežih uvidov v dobo in njeno pomembnost za današnji čas. Znanstveni presežek simpozija je opozorilo na razliko med tem, kako je Trubar gledal sam nase pred skoraj pol tisočletja, in tem, kako smo pozneje gledali nanj njegovi »lubi Slovenci«. Poudarjali smo njegove jezikovne in knjižne zasluge in prvenstvo ter odriivali v pozabo, da sta mu bila slovenščina in knjiga samo sredstvo za tisto glavno, to je za versko preobrazbo. Ni mu bila torej v ospredju filološka misija, ampak verski misijon. Trubarjeva veličina ni zaradi tega poznega spoznanja prav nič okrnjena.

Red. prof. dr. Zvonko Kovač, Filozofska fakulteta v Zagrebu O sobotni ekskurziji v Trubarjeve kraje:

Tisto, kar mene pri Slovencih navdušuje, je dejstvo da uspejo vsako delovno mesto dobro organizirati in motivirati mladino za dobro delo. Tako da smo se vsi strinjali: ne le da sta vodički nastopali izredno profesionalno, ampak sta tudi pokazali zvrhano mero entuziazma in navdušenosti nad delom, ki ga opravljata. Če k temu prištejemo še sušilnico sadja in muzej kmečkega orodja ter navdušenje, s katerim so nam domačini to predstavili, smo lahko videli, da ste sposobni iz »skoraj nič« ustvariti izjemno atraktiven program.

Doc. dr. Aleksander Bjelčevič, Filozofska fakulteta UL, predsednik Obdobja 27

O sobotni ekskurziji:

S tem, kar ste nam ponudili, smo bili zelo zadovoljni. Udeleženci, tako tujci kot domači, so bili navdušeni nad recepti z Gradeža; grad Turjak nam je vodička predstavila na zelo zanimiv način (o čemer so pričale včasih že kar cele strokovne razprave ob posameznih zanimivostih, ki jih je razlagala); zelo prepričljiva je bila knjigoveška predstavitev (ki tudi ni minila brez pogostih vprašanj). Skratka, ekskurzija je bila zanimiva tudi za profesionalno publiko. Zelo pohvalno!

Knjigovezinja Barbara je popotnikom pokazala, kako se je vezalo knjige v Trubarjevih časih.

Na Gradežu so bili udeleženci ekskurzije toplo sprejeti, še posebej toplo pa jim je bilo ob pogledu na obloženo mizo, s katero so jih skrbni domačini pričakali.

Pozorni poslušalci v zavetju zidov turjaškega gradu.

Simpozij, ki je bil posvečen Trubarju, se je zaključil v Trubarjevih krajih. Vsako leto se simpozij konča z ekskurzijo, letošnja pa je udeležence popeljala k zibelki slovenske knjige. Najprej so udeležence pričakali na Gradežu, kjer so jih pogostili z dobrotami iz suhega sadja in jih popeljali po slikoviti vasi. Sledil je ogled gradu Turjak, na Trubarjevi domačiji pa jih je Barbara Žnidaršič popeljala skozi faze vezanja knjig, kot se je to počelo v Trubarjevih časih.

V imenu organizatorjev in udeležencev simpozija se zahvaljujem Društvu za ohranjanje dediščine Gradež, Javnemu zavodu Trubarjevi kraji, zavodu Parnas in Gostilni pri Kuklju, ki so poskrbeli, da so udeleženci zadovoljni, z nasmehi na obrazu in s polnimi želodci odšli vsak na svoj konec sveta.

Nuša Dedo Lale
Fotografije: Miran Hladnik

ODLOČI SE ZA ŽIVLJENJE, NAMESTO DA TI GA NAREKUJE ZASVOJENOST

Te besede so zapisane na zloženki društva PROJEKT ČLOVEK in so namenjene vsem, ki se srečujejo s problematiko zasvojenosti (droga, alkohol, motnje hranjenja, hazarderstvo) in njihovim bližnjim.

V društvu Projekt človek nudimo pomoč tistim, ki sprejmejo odločitev, da jim droga ne bo več usmerjala življenja in se odločijo za kvalitetno življenje brez drog, zdrave družinske odnose, vključenost v družbo (v smislu šolanja, zaposlitve, družabnega življenja), prav tako nudi pomoč družinam, ki se soočajo z dejstvom zasvojenosti bližnjega.

Vstopna točka v program je običajno SPEJEMNI CENTER. Društvo ima trenutno pet sprejemnih centrov in sicer v Ljubljani, Piranu, Ravne na Koroškem, Ruše (blizu Maribora) in v Kočevju.

Programi, ki jih izvaja Sprejemni center Kočevje so:

- **Telefonsko svetovanje:** za uživalce drog in njihove svojce, ki vsaj prve informacije najraje pridobivajo anonimno (da se jih informira in motivira za iskanje pomoči),
- **Izvajanje prvih pogovorov,**
- **Programi individualne terapije:** za osebe, ki imajo težave z zasvojenostjo in so že uspele vzpostaviti abstinenco, vendar potrebujejo pomoč pri spoprijemanju z vsakdanjimi življenjskimi težavami (program SORA),
- za osebe, ki imajo težave z zasvojenostmi in še ne abstinirajo, vendar pa o tem razmišljajo in potrebujejo ob tem pomoč, spremljanje in motiviranje (program DIPO),
- ALFA: program je za tiste, ki prejemajo nadomestno terapijo (metadon, subutex) in potrebujejo pomoč pri spoprijemanju z življenjskimi nalogami,
- **Izvajanje športno-kulturno-ustvarjalne dejavnosti.**

Skozi vse programe, ki jih izvaja društvo Projekt človek, se izvaja tudi delo z družino ali drugimi najbližjimi osebami, saj je to eden izmed ključnih elementov uspešnega reševanja težav.

Uporabnike programa, ki potrebujejo intenzivnejšo oz. bolj celostno obliko pomoči, se usmerja v **klasični program** društva Projekt človek.

Klasični program ima tri faze :

1. PRIUS (priprava in usmeritev, privajanje na pravila, pomoč pri vzdrževanju abstinence, terapevtske aktivnosti obliki pogovorov in različnih skupin, športno-kulturne dejavnosti),
2. TERAPEVTSKA SKUPNOST (utrjevanje samostojnosti, delo na sebi, medčloveških odnosih, razvijanje abstinence načina življenja),
3. CENTER ZA REINTEGRACIJO (skupine in pogovori

so namenjeni težavam, ki se pojavljajo ob ponovni vključitvi v šolo, pri iskanju zaposlitve, družini, prijateljskih stikih).

Motivacija za doseči in vzdrževati abstinenco, reševanje dnevnih problemov, vzpostavitev zdravih odnosov v družini, integracija v zdravo družbo, samostojnost, so temeljne naloge zaposlenega v Sprejemnem centru Kočevje.

Pomembno je, da smo z vami od trenutka, ko se odločite za nov korak, pa tudi ko preidete vse stopnje in ponovno zaživite življenje brez omame.

Poiščite nas in skupaj bomo poiskali rešitev.

Sprejemni center Kočevje
Društvo PROJEKT ČLOVEK
Miha Ruparčič
Sprejemni center Kočevje
Ljubljanska c. 7, Kočevje
Tel: 051 650 459
Email: sc.kocevje@projektclovek.si

VELIKE LAŠČE

*Če veste zdaj še ne, kje Lašče so Velike,
obrnite se le, oglejte si njih slike.
Oblecite trenirko, si škornje natakните,
naglo v avto skočite in hitro le vozite.
Na poti tej oglejte si Bajdinške brž slapove,
še slap Kobilji curek, obiščite domove,
prijazno pogostijo vas z domačim sladkim žganjem,
odstopijo vam posteljo, okrepcate se pred spanjem,
zjutraj sveža kavica in krenete naprej,
mlin na Rašci čaka vas, še lepši je kot prej!
Trubarjeva domačija, tam ta mlin stoji,
lesena kašča, še gostilna vas razveseli..
Ne ostanite ves dan tam, dolga vaša pot bo,
peljite se v laški center, tam je res lepo!
Pojdite v trgovino, šolo, pošto imamo,
ob sobotah v dvorani Levstikovi igramo,
gledališče, glasba tam nas družita,
in pa naš župan tam svoje govore ima.
Mladi zbiramo se v VRTu, to je društvo naše,
vabimo, pridruži se, nam družba tvoja paše.
Končno sprehodite se še čez prehod za pešce,
semaforja ni, pazite, ne zletite s ceste!!
Gori pri frizerki naši cerkev stoji zraven,
lepa kot boginja, in župnik je zabaven,
posvečena ta Marijinemu rojstvu je,
sveže obnovljena v vsej lepoti kaže se.
Kar pobožno, le zmolite nekaj roženkranjcev,
zase in za župnika, spomnite se znancev,
ki nesrečnih, kakor so, jih ni dovolj v hlačah,
da razgledali bi se po Laških bisernih palačah.*

Nastja Pozelnik

PODJETNIŠKE IN DRUGE INFORMACIJE

Pripravil Razvojni center Kočevje Ribnica d.o.o. Za natančne podatke si oglejte celotne razpise v uradnih listih ali na spletnih straneh www.podjetniski-portal.si. Vse, ki bi želeli na svoj elektronski naslov prejemati tedensko sveže informacije o podjetniških razpisih, sejnih, novostih iz poslovnega sveta, ponudbe - povpraševanje po izdelkih in storitvah vabimo, da pokličete na št. 01/895 06 10, 031 647 793 ali pišete na e-naslov: pokolpje@siol.net. Posredovanje informacij po e-pošti je brezplačno.

1. Drugi javni razpis za dodeljevanje sredstev, namenjenih za financiranje investicijskih projektov podjetniškega značaja. Razpisnik: Slovenski regionalno razvojni sklad. Predmet razpisa je dodeljevanje ugodnih posojil Sklada upravičencem z začetnimi investicijskimi projekti podjetniškega značaja. Namen: sredstva se dodeljujejo v osnovna opredmetena in neopredmetena sredstva pri: vzpostavitvi novega obrata, širitvi obstoječega obrata, diverzifikaciji izdelkov obrata z novimi dodatnimi izdelki, bistveni spremembi proizvodnega procesa v obstoječem obratu. Roki za oddajo prijav so: 28. 11. 2008, 15. 12. 2008 ter 9. 1. 2009. Podrobnosti razpisa: <http://www.rdf-sklad.si/razpisi.html>
2. Javni razpis za ukrep Povečanje gospodarske vrednosti gozdov iz PRP 2007–2013 za leto 2008 (gozdna infrastruktura). Razpisnik: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Predmet razpisa: je dodelitev nepovratnih sredstev za večjo izrabo proizvodnega potenciala gozdov in uvajanje proizvodnih izboljšav pri sečnji in spravilu lesa, večjo varnosti pri delu v gozdu. Predmet podpore v okviru ukrepa so naložbe v gradnjo in rekonstrukcijo gozdnih cest in gozdnih vlak ter pripravo gozdnih vlak. Rok za oddajo vlog je do objave obvestila o prenehanju zbiranja vlog, ki bo objavljen na spletnih straneh MKGP. Podrobnosti razpisa: http://www.mkgp.gov.si/si/javni_razpisi/
3. Javni razpis za dodeljevanje sredstev iz naslova ukrepa Posodabljanje kmetijskih gospodarstev, za prestrukturiranje reje prašičev in reje perutnine, za leto 2009. Razpisnik: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Predmet razpisa: je dodelitev nepovratnih sredstev za prilagoditev na standarde dobrobiti živali na področju reje prašičev in reje kokoši nesnic, za prilagoditev na ekološke standarde ter za prestrukturiranje reje prašičev in reje perutnine. Rok za oddajo vlog je do zaprtja javnega razpisa, ki se objavi na spletnih straneh MKGP. Podrobnosti razpisa: http://www.mkgp.gov.si/si/javni_razpisi/
4. Javni razpis za ukrep 311 – diverzifikacija v nekmetijske dejavnosti. Razpisnik: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Predmet razpisa je dodelitev nepovratnih sredstev za diverzifikacijo v nekmetijske dejavnosti, ki prispevajo k razvoju dopolnilnih in dodatnih dejavnosti na kmetijah. Rok za oddajo vlog do zaprtja javnega razpisa, ki se objavi na spletnih straneh: www.mkgp.gov.si in www.arsktrp.gov.si. Podrobnosti razpisa: http://www.mkgp.gov.si/si/javni_razpisi/
5. Javni razpis za ukrep 312 – podpora ustanavljanju in razvoju mikro podjetij. Razpisnik: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Predmet razpisa je dodelitev nepovratnih sredstev za podporo ustanavljanju in razvoju mikro podjetij, ki prispevajo k razvoju dodatnih dejavnosti na podeželju in s tem k izboljšanju učinkovitosti

razporejanja dela na podeželju ter zagotovitvi dodatnih zaposlitvenih možnosti in povečanja dohodka. Rok za oddajo vlog je do zaprtja javnega razpisa, ki se objavi na spletnih straneh: www.mkgp.gov.si in www.arsktrp.gov.si. Podrobnosti razpisa: http://www.mkgp.gov.si/si/javni_razpisi/

6. Javni razpis za »Neposredne spodbude za raziskovalno razvojne dejavnosti v podjetjih – Projekti 2008« (št. JR 7/2008). Razpisnik: javna agencija za podjetništvo in tuje investicije. Predmet razpisa: je spodbujanje podjetij k pospešenim vlaganjem lastnih sredstev v razvojno dejavnost v smeri tehnološkega razvoja in inovativnosti za krepitev svojega konkurenčnega položaja na slovenskem, evropskih in tujih trgih. Rok: razpis bo odprt do porabe sredstev. Zadnji rok za oddajo vlog je 22. 12. 2008 do 12.00. Podrobnosti razpisa: www.podjetniski-portal.si/content.aspx?docid=9499&rootnodeid=9

*Vsem podjetnicam in podjetnikom
ter občankam in občanom
želimo lepe božične praznike,
ter zdravja in obilo poslovnih uspehov
v prihajajočem letu 2009.
Iskrene čestitke tudi ob dnevu samostojnosti.*

Društvo podjetnikov občine Velike Lašče

VARSTVO PRI DELU V VELIKIH LAŠČAH

Termin: torek 20. januarja 2009,
ob 16.00 v Gostilni Škrabec, Rob

Prijave in informacije: Andrej Stritar:
01/788 19 77

Tečaj z preizkusom znanja traja štiri šolske ure.
Cena (brez DDV): 21 EUR,

za člane Območne obrtne zbornice
Ljubljana Vič
po sklepu izvršilnega odbora brezplačno.

**Tako se zmeraj
na novo rojeva novo.
Nov up.
Nova misel.
Nov dan...**

(Tone Pavček)

*Veliko lepega v tebi je bilo,
kar se nikoli pozabilo ne bo!
Ostali so sadovi tvojih rok,
v naših srcih pa bridka žalost in jok.*

*Kako je prazen dom, dvorišče,
naše oko zaman te išče.
Ni več tvojega pogleda in smehljaja,
le trud in delo tvojih pridnih rok
za vedno nam ostaja.*

ZAHVALA

ob boleči in nenadomestljivi izgubi ljubečega moža,
očija, sina, brata in zeta

Bojana BLATNIKA

5. 6. 1962–30. 10. 2008, Male Lašče 71

Iskreno se zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, vaščanom, sodelavcem, sošolcem, poslovnim partnerjem, znancem, Tončki in Miri, še posebej Mariji in Alojzu Rus ter Bojanovemu sodelavcu Milanu Robidi. Hvala vsem, ki ste v težkih trenutkih slovesa sočustvovali z nami, darovali cvetje, sveče, svete maše, izrekli pisna in ustna sožalja, ter ga v tako velikem številu pospremili v prerani grob. Posebna zahvala prijatelju za lepe besede ob slovesu, pevcem, župniku g. Jaksetiču za lepo opravljen obred ter pogrebniemu zavodu Zakrajšek za organizacijo pogreba.

Hvala vsem, ki ste ga imeli radi in ga boste ohranili v lepem spominu in mu prižigali sveče.

Dragi Bojan, hvala ti za vse, ostal boš vedno z nami!
Žena Dragica, sin Matic in hčerka Maja

ZAHVALA

Ob boleči izgubi mojega
dobrega moža, očeta,
dedka in tasta

Antona GALETA

s Turjaka št. 7

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in sosedom za izrečena sožalja, spodbudne besede, darovane sveče in cvetje.

Iskrena hvala dr. Milenki Starc Vidrih in sestri Mileni Peterlin.

Posebna zahvala patronažni sestri Martini Bavdek Nedeljkič, ki nam je v najtežjem trenutku stala ob strani.

Iskrena hvala članom gasilskega društva Turjak in vsem ostalim gasilcem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Hvala g. Silvu Možku, g. Bogomirju Samsi
in g. Binetu Logarju za lepe besede slovesa.

Hvala g. župniku Edu Škulju, ministrantom,
pogrebniemu zavodu Zakrajšek in pevcem za opravljene
storitve.

Hvala vsem, ki ste ga na njegovi zadnji
poti pospremili v tako velikem številu.

Žalujoči vsi njegovi

Vabimo vas v zobno ordinacijo PreNaDENT v Dragi, v
CUDV Draga na Igu, kjer hitro in kvalitetno poskrbimo
za zdravje vašega zobovja in vam zagotovimo lep
nasmeh.

Ponujamo estetske plombe, protetično oskrbo,
zdravljenja zob in dlesni, beljenja, implantate.

PreNaDENT

Draga 1, IG

tel: 040 934 000

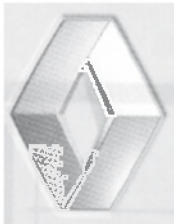
Naročanje vsak delavnik od 8.00 do 18.00.

Za lepo okolico

PE Šmarje - Sap
Ljubljanska cesta 43
1293 Šmarje - Sap
tel.: 01 / 78 75 868
e-mail: info@zobec.si

PE Ribnica
Obrtna cona Breg
Ob železnici, 1310 Ribnica
gsm: 041 323 484, 041 743 077

cementni izdelki
ZOBEC
www.zobec.si

RENAULT

KLANČAR, D.O.O.

Groznikova 11 1000 Ljubljana
(Rudnik - ob Dolenjski cesti)

Telefon: 01/42 72 001

E-mail: klancaar@dealer.renault.si

POOBlaščen servis za vozila RENAULT
MENJAVA IN SHRANJEVANJE PNEVMATIK
PNEVMATIKE SAVA, MICHELIN, KLEBER, KORMORAN ....
LIČARSKO KLEPARSKA DELA
NOVA IN RABLJENA VOZILA

STEKLARSTVO

PETER HREN, S.P.

GRADEŽ 14, 1311 TURJAK

GSM: 031/356 668

TEL: 01/7881 366

- Brušenje stekla
- Fazetiranje stekla in ogledal
- Peskanje stekla
- Izdelava izolacijskega termopan stekla
- Kaljeno steklo
- Tuš kabine (po meri, s tesnili)
- Ogledala
- Izdelava taljenega stekla z vzorci (fusing tehnika)
- Montaža vsega navedenega
- Ostale steklarske storitve

Zavod za prostorsko,
komunalno in
stanovanjsko urejanje
Grosuplje, d.o.o.

**PRI GRADNJI VAŠEGA
NOVEGA ALI
REKONSTRUKCIJI
OBSTOJEČEGA OBJEKTA
VAM NUDIMO:**

- izdelavo "urbanističnega dela"
posebnega dela projekta
(lokacijska dokumentacija po starih
predpisih, vodilna mapa po novih
predpisih)
- izdelavo projektne dokumentacije
za vse vrste objektov
- pridobitev gradbenega dovoljenja
- izdelavo geodetskega posnetka in
parcelacijo zemljišča

Najdete nas na
Taborski c. 3 v Grosuplju
in po telefonu
(01) 7810-320 ali (01) 7810-329

Tako
se
zmeraj
na
novo
rojeva
novo.
Nov up.
Nova misel.
Nov dan...

(Tone Pavček)

Vaše ideje in želje
pri nas dobijo obliko

INDIHAR TS

svet. rjemo, projektiramo, proizvajamo in dostavljamo
sedelne garniture in drugo oblazinjeno pohištvo

BOJAN INDIHAR S.P.

Trubarjeva cesta 59, 1315 VELIKE LAŠČE
Telefon: 01 78-730-79, Mobitel: 041-79-59-31

pestra izbira tkanin, umetnega usnja in usnja

TRGOUP

TEHNIČNA TRGOVINA

Velike Lašče

tel : 01/78 81 099

tel /fax: 01/78 81 039

**Pri
nas
dobite
vse!**

UGODNO FINANCIRANJE KMETIJSKE MEHANIZACIJE

UniCredit Leasing vam nudi najrazličnejše možnosti financiranja vseh vrst kmetijske mehanizacije in opreme.

Nudimo vam ugodne pogoje financiranja z minimalno lastno udeležbo ter odplačevanjem do 72 obrokov.

UniCredit Leasing d.o.o.
Šmartinska 140
1000 Ljubljana
www.unicreditleasing.si

Dodatne informacije:
Vid Šere
tel.: 01/5206 026
mob: 041/362 748
fax: 01/5206 034
e-pošta:
vid.sere@unicreditleasing.si

UniCredit
Leasing

TRUBARJEVO LETO 2008

TOREK, 9. DECEMBER, OB 18.00

Prostori KZ Velike Lašče
**PREDAVANJE MILKE OŽBOLT: ZDRAVO
ŽIVLJENJE**
(DPŽ Velike Lašče)

PETEK, 19. DECEMBER

Glasbena šola, Velike Lašče
BOŽIČNO-NOVOLETNI KONCERT
(Glasbena šola Ribnica, Oddelek Velike Lašče)

SOBOTA, 20. DECEMBER

Pri bajerju, Turjak
**BOŽIČNO-NOVOLETNI TURNIR V
LOKOSTRELSTVU**
(LK Turjak)

NEDELJA, 21. DECEMBER, OB 16.00

Dom krajanom Turjak
**TRADICIONALNI BOŽIČNO-NOVOLETNI
KONCERT DOBREPOLJSKE GODBE**
(KUD Marij Kogoj, Turjak)

NEDELJA, 21. DECEMBER, OB 19.30

Levstikov dom, Velike Lašče
3. ABONMAJSKA PREDSTAVA:
Bonton v izvedbi Dramskega društva Muki
(Občina Velike Lašče)

21. IN 27. DECEMBER, OB 17.00

Gradež
BOŽIČNI ČAS NA GRADEŽU
(Društvo za ohranjanje dediščine Gradež)

SREDA, 24. DECEMBER, OB 19.00

Grajsko dvorišče na gradu Turjak
ŽIVE JASLICE
(TD Turjak)

SREDA, 24. DECEMBER, OB 20.00

Viteška dvorana na gradu Turjak
POLNOČNICA
(Župnija Turjak)

ČETRTEK, 25. DECEMBER, OB 17.00

Grajsko dvorišče na gradu Turjak
ŽIVE JASLICE
(TD Turjak)

PETEK, 26. DECEMBER, po 10. sveti maši

Velike Lašče, pred Gasilskim domom
ŽEGNANJE KONJ
(Konjerejsko društvo Velike Lašče)

PETEK, 26. DECEMBER, OB 19.00

Velike Lašče – športna dvorana
BOŽIČNO NOVOLETNI KONCERT
(Občina Velike Lašče)

NEDELJA, 28. DECEMBER, popoldne

Gradež
TEPEŠKANJE
(Skavti in Društvo za ohranjanje dediščine
Gradež)

DECEMBER

Grad Turjak
**ODPRTJE LIKOVNE RAZSTAVE, POSVEČENE
PRIMOŽU TRUBARJU**
(Galerija Korotan - Dunaj in Javni zavod
Trubarjevi kraji)

PETEK, 16. JANUAR 2009, OB 19.30

Levstikov dom, Velike Lašče
4. ABONMAJSKA PREDSTAVA: AKVARIJ,
v izvedbi Prešernovega gledališča Kranj
(Občina Velike Lašče)

SOBOTA, 31. JANUAR 2009

Športna dvorana, Velike Lašče
9. CENETOV MEMORIAL – mednarodno
odprto prvenstvo
v namiznem tenisu za rekreativce
(TVD Partizan Velike Lašče)